

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre	960 Lej
Fél évre	480 Lej
Negyed évre	240 Lej
Havonta	80 Lej
Hirdetések díjszám szerint	

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucarestiben 50 banival több

Eleven élet

kezd nemsokára felpezsdülni Arad közgazdasági életében. A kormány úgy döntött, hogy a felállítandó terménytőzsdék egyikét Aradon szervezi meg és így legközelebb jelentős gazdasági intézménnyel lesz gazdagabb Arad városa. Hogy az áru és terménytőzsde felállítása milyen hatalmas, új perspektívát tár a város gazdasági fejlődése elé, azt talán felesleges is hosszasan magyarázni. De ez a kínálkozó fejlődési lehetőség alkalmat nyújt arra, hogy ennek az imponáló lendülettel nagyvárossá ivelt Aradnak hirtelen letörését és félbemaradt karrierjét ismét a helyes irányba, a virágzás, az evolúció termelő korszakába vezesse. Körülbelül egy évtizede annak, hogy érezhetővé vált az a sokat hangoztatott megállapítás: „Arad — marad.” És valóban Arad városa alapos gazdasági és politikai okok következtében kiesett abból a fejlődési tempóból, amely a szomszédos Temesvárt és Nagyváradot élénk forgalmu nagyvárosokká tette. Arad váratlanul megalkadt ezen az uton és tespedve, kedvelemmel lemaradt a nemes versenyről.

A kívülről ható okok azonban nagyrészt már megszűntek és az utat eltorlaszoló akadályok lassanként eltűnedeznek. Még csak a lendítő erő hiányzik ahhoz, hogy Arad ismét bekapcsolódjék abba a küzdelembe, amelyről annakidején lemaradt és amely a fejlődés útjain fut a cél felé. E lendítő erő jórészt most — úgy éreztük — megadja Aradnak az áru és terménytőzsde, amely rövidesen megkezd működését.

Az új gazdasági intézmény egészen bizonyosan pezsgő életre galvanizálja Arad és környékének ájulatan heverő kereskedelmét és a messzi vidék gazdasági közönységet új kapcsolatba hozza a várossal. A kormány döntése értelmében Délnyugat-Románia jelentős terménytőzsdéje lesz az aradi és így a gabona Kánaánjának, a bőven termő Bánátnak terményforgalma is Aradon keresztül fog lebonyolódni. Ez mérhetetlen könnyebbséget jelent egy gabonakereskedőknek, mint a termelő gazdáknak és jelenti egyszersmind azt is, hogy eddig idegen, nagy területek kapcsolódnak bele Arad gazdasági életébe és látják el friss, egészséges vértel a már-már meszesedő vénákat.

Tagadhatatlan, hogy Arad gazdasági szervezetében gyakran megnyilatkozó és kiélési formát kereső őserő buzog, amelyet azonban a körülmények és az általános lethargia béklyóba szorított. Reméljük, hogy az utóbbi időben tervezett és részben a megvalósulás stádiumában levő gazdasági intézmények: az arad-battonyai vonal kiépítése, a vámszabadtár és most az áru- és terménytőzsde felállítása kiragadja ezt a jobb sorsra érdemes várost az évtizedes tespedésből és hatalmas lendülettel ismét a versenyzők közé veti. Nehány évi céltudatos, komoly munka kell és a közvélemény zsürije megváltoztatja a régi megállapítást: „Arad — marad” és új, büszke minősítés kerül városunk neve mellé: „Arad — halad!”

Szenátor lesz Pop C. István.

A politikai pártok hallgatóságos megállapodást kötöttek erre. — Akadályok a nép- és nemzeti-parasztpárti fúzió ügyében.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A Cuvantul jelentése szerint, a kormány elhatározta, hogy hajlandó Pop C. István jogszertint szenátorságát elismerni, mert elnöke volt az alba-iuliai nemzetgyűlésnek és ezen a révén jogot szerzett a szenatori méltóságra. A semmitőszék, amely legutóbb Pop C. István szenátorságával foglalkozott, a kérelmet nem utasította vissza, hanem az iratokat azzal küldötte vissza a szenátushoz, hogy az iratok kiegészítésre szorulnak. A lap úgy tudja, hogy a parlamenti szünet után, azonnal beterjesztik a szenátus elé ezt az ügyet és több mint valószínű, hogy Pop C. István jogszertint szenátorságát egyhangulag elfogadják. A Cuvantul megjegyzi, hogy az igazolás a

pártok hallgatóságos megállapodása folyamán, simán fog keresztülmenni.

A Cuvantul mai számában állítólag megbízható forrásból nyert értesülése alapján azt a szenációs hírt közli, hogy a kormánnyal való fúzió ellen a nemzeti parasztpártban ujabban igen erős agitáció indult meg azok részéről, akik inkább egy liberális orientáció hívei s hogy a fúziót már csak egyedül Maniu kívánja. A lap szerint ezt a fordulatot ugyan mindkét részről, sőt a liberálisok oldaláról is a leghatározottabban cáfolják, mindazonáltal a kormánypárton mégis többen vannak, akik pesszimisztikusan ítélik meg a fúziós tárgyalások kimenetelét. A Cuvantul szerint már maga Goga Oktavián sem igen bízik a fúzió létrejöttében.

Anglia kiutasítja az orosz szovjetkövetet.

Londonból jelentik: A Daily Mail szerint a szovjet ellen erősebb politikára van szükség. A lap szerint a december 13-iki minisztertanácsban már közöltek ahhoz, hogy a szovjetképviselőket kiutasítsák az országból és csak Chamberlain és Balfour ellenkezésén hiúsult meg a terv.

A Daily Mail az incidensről írva, megállapítja, hogy Baldwin felfogása szerint a kormány elég sokáig maradt a passzív tiltakozás álláspontján a kommunista üzemekkel szemben. Most már erősebb politikára van szükség, még annak az árán is, hogy előbb-utóbb bekövetkezik a szovjet-követség kiutasítása.

Nincs döntés az erdélyi magyar birtokokról.

A párisi döntőbírótság egyelőre befejezte üléseit. — Későbbi időben dől el a sorsa a kisajátított földbirtokoknak.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Párisból érkezett híradások szerint a magyar optások ügyében Párisban megindult vegyesbírószági tárgyalások a mai nappal minden eredmény nélkül véget értek. A tárgyalásokon, mint ismeretes, Millerand francia külügyminiszter elnökölt, a román érdekeket Politis és Rosenthal román delegátusok, míg az erdélyi magyar optások érdekeit Gidel s Barthélémy francia egyetemi tanárok, valamint Egry dr. és Lakatos dr. magyar ügyvédek képviselték. Az utolsó napon Gidel ismertette a tárgyaló bizottsággal a trianoni békeszerződés 250-ik szakaszát, amely világosan kimondja, hogy az annektált területeken lakott, de onnan optálás folytán véglegesen eltávozott polgároknak jogukban áll őket az utódállam által anyagiakban ért sérelmeikre a párisi vegyesbírótság előtt jogorvoslást kérni. Egry dr. az erdélyi agrárreform sérelmes intézkedései ellen emelt kifogást és kérte a vegyesbírótságot, hogy döntésében az erdélyi agrárreform által kisajátított földbirtokokat itélje vissza eredeti tulajdonosaiknak. — Indokolásában elmondotta, hogy a békeszerződés értelmében bárkinek jogában állott az anyaország megmaradt területére költözni, viszont földbirtokát senki nem kötvavetélhette el, csak azért, hogy a kisajátítást elkerülje, melyet az optásokkal szemben teljes egészében jogtalannak minősít.

Rosenthal román delegátus tiltakozik Egry dr. indítványának elfogadása ellen s elmondja, hogy Romániának, mint független államnak

jogában állott keresztül vinni a földreformot. Természetesnek találja, hogy az agrárbizottságok elsősorban is azokat a földbirtokokat sajátították ki, amelyek gazdátlanul, parlagon heverték. Megemlíti, hogy ebben a kérdésben különben is a bruxellesi tárgyalások alkalmával már megegyezés jött létre Románia és Magyarország között s amelyek szerint a magyar állam elismerte az erdélyi kisajátításokat. Ezt a megegyezést a nemzetek szövetsége approbálta is.

— Hasztalanul huzzuk csak az időt e fajta felesleges vitakozással — mondotta Millerand. — A magyar érdekek nem óhajtanak bele nyugodni az előbbi döntésekbe, nekünk viszont a békeszerződés 250-ik szakasza alapján döntünk kell az ügyben. Kérem a tárgyaló feleket, kifogásaikat adják be írásban. Majd bejelentette, hogy a tárgyalásokat ideiglenesen befejezettnek nyilvánítja. Mindkét ország delegátusai még a mai nap folyamán elutaztak Párisból s írásban folyik tovább a vita a kisajátított földbirtokok további sorsa fölött. Hír szerint januárban lesz végleges döntés.

Aláírták a német-olasz szerződést

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Római jelentések szerint a Chigi palotában ma délután aláírták a német-olasz barátsági és békességi szerződést. Az aláírás ténye nagy meglepetést keltett mindenütt, mert biztosra vették, hogy a német kormányválság miatt ennek a szerződésnek az aláírása hosszabb ideig késni fog. A szerződést Olaszország nevében maga Muscolini írta alá, míg Németország részéről a római német nagykövet.

A Habsburg-ház szerelmi krónikájából.

A meggyilkolt trónörökös természetes fia. — Harc a tartásdíjért. — Háromezer forint mint végkielégítés.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségéből.) Az egyik prágai járásbírósgon most olyan aktákra bukkantak, amelyek néhai Ferenc Ferdinánd trónörökös egy szerelmi viszonyára és annak következményére vonatkoznak.

H. Mária a Zür goldenen Schlinge című lehérmű-cég árusítónője volt. Egy szép napon egy fiatal tiszt jött az üzletbe, aki szemmel láthatólag inkább a fiatal, csinos kiszolgálóleány, mint az elébe tett ingek és gallérok mustrálásával foglalkozott. Mikor a fiatal tiszt az üzletet elhagyta, a főnök suttogva közölte a személyzettel: Ferenc Ferdinánd főherceg. A főherceg ezt követően gyakran jött vásárolni és mindig Máriának kellett őt kiszolgálnia. Egyszer azután Mária már nem ment be az üzletbe, hanem a főherceghez költözött, annak az első várudvarban levő lakásába. Így kezdődött ez a főhercegi szerelmi regény, amelynek további fejleményeit bírósági akták mesélik el.

A néhai trónörökös gyermeke.

A császári királyi Prága-józsefvárosi kerületi törvényszéknél 1889. június 25-én megjelent H. Mária és a következőket diktálta jegyzőkönyvbe:

— Miután császári öfensége Kéréssemre figyelmét kegyesen leendő gyermekemre fordította, kérem már most a bíróságon kívüli egyezmény felvételét.

H. Mária ezután lemond minden jogáról a főherceggel szemben és a születendő gyermek gyámjává Forster-Janota Gusztáv rendőrbiztost nevezik ki, aki egyúttal szintén lemond a gyermek nevében is minden jogról a törvénytelen apával szemben. Erre azután Ferenc Ferdinánd főherceg a maga részéről 3000 forintot ad a gyermeknek egyszer és mindenkorra. Ezt az összeget a főherceg ügyvédje, Grimm Károly dr. után a Bömische Sparkassenban helyezte el háromszázalékos kamatozás mellett. A takarékkönyvön kívül H. Mária még 5000 forintot kapott a gyermek felnevelése céljából. Az erre vonatkozó szerződés utolsó pontja a következőképen hangzik:

Nyomorban a főhercegi fiú.

6. H. Mária kisasszony köszönettel elfogadja ezt az összeget és kijelenti, hogy a szóban forgó gyermeket maga és saját költségére fogja élelmezni és felnevelni és sohasem fog merészkedni a maga, vagy a gyermek számára császári fenségétől, Ferenc Ferdinánd főherceg urtól bármit is követelni.

1889. augusztus 29-én megszületett a gyermek. Fiu volt és a keresetségekben Kurt nevet nyerte. Anyja az 5000 forinttal részint szükségét szenvedő szüleit segítette ki, részint pedig elköltötte avval, hogy hiába igyekezett a maga számára egzisztenciát teremteni. A bankban levő 3000 forint kamataiból a gyermeket nem lehet felnevelni. A kamatok mindössze nyolc forintot rugtak havonta. H. Mária szívtepedő levelet ír a gyámnak, azonban mindhiába, hiszen őt épen azért rendelték ki, hogy a leányt a szerződés betartására kényszerítse s akadályozza meg újabb követelések érvényesítését.

Harc a tartásdíjért.

Mint tízenháromeves fiú, H. Kurt az iskolai vakációt nagybátyjánál, a községi orvosnál tölti Grossenzersdorfbán. A nagybácsi, W. dr. érintkezésbe lépett Stern József dr. bécsi ügyvéddel, hogy ennek segítségével megjavítsa H. Mária mind szomorubbá váló helyzetét. Az ügyvéd hajlandónak mutatkozik az ügy viteleire és magára vállalt minden költséget, ha a pert H. Mária elveszítén. — Stern ügyvéd 1901-ben több beadványban a bíróságtól új gyám kirendelését kéri, avval a megokolással, hogy Forster-Janota Gusztáv, az eddigi gyám egyetlen lépést sem tett arravonatkozólag, hogy az apa elismerje gyermekét és támogassa annak anyját, hogy az a fiút tisztességesen felnevelhesse. Ezeket a beadványokat azonban a bíróság az 1889-ben kötött kiegyezésre való hivatkozással elutasította. Erre Stern dr. a legfelsőbb bírósághoz fordult és külön beadványban kifejtette, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg, a gyermek apja, a kopinist, chlumetzi,

arschtetteni és löllingi uradalmak jóvelmének élvezője, tulajdonosa az Este-villának és több bécsi háznak a Beatrixengasseban és a Salesianergasseban. Így tehát türhetetlen, hogy gyermeke mindössze 3000 forint végkielégítést kapjon. A legfelsőbb törvényszék erre azután megmásította az alsó bíróságok döntését és új gyámot nevezett ki, a nagybácsi, W. dr. személyében. Ez azután pert indított Ferenc Ferdinánd trónörökös ellen az apaság elismerése, illetőleg a tartásdíj felemelése céljából. — Ennek eredménye egy második egyezmény lett. A trónörökös képviselője elismerte az apaságot, egyúttal a gyermek nevelésére 41.000 korona készpénzt folyósított, mire az ügyvéd visszavonta a pert. H. Kurt a strabersbergi nevelőotthonba, majd a mezőgazdasági iskolába került, végül visszatért nagybátyjához Grossenzersdorfbá.

Kivándorlás Amerikába.

Érdekes, hogy a nagybácsi nem a legkedvezőbb jellemképet festi néhai Ferenc Ferdinánd fiáról, saját unokaöccséről. Ez a jellem-

Írók, művészek mint magyar főrendek.

Kik kerülnek be a magyar felsőházba. — Izgalmak a magyar főrendek kinevezése és választása körül.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A magyar felsőház tagjainak választását január 16-ig befejezik. A törvény értelmében választás alapján tagjai a felsőháznak a régi főrendek által választott tagok, a megyei és városi törvényhatóságok, a mezőgazdaság, ipar, kereskedelem, tudomány, művészet, közművelődés és általában a különböző élethivatásoknak a törvényben meghatározott szervezetei és intézményei által meghatározott tagok. A törvény értelmében kinevezés alapján tagjai azok a felsőháznak, akiket az államfő kiválóan érdemes állampolgárok közül a minisztérium fölterjesztésére élelőssziglan, vagy a hiányzó tagok pótlására a törvény 11. paragrafusában meghatározott időre felsőházi tagokul kinevez. A hivatkozott paragrafus úgy szól, hogy ha valamelyik törvényhatóság vagy intézmény választói jogát nem gyakorolná, akkor a hiányzó tagokat kinevezi az államfő.

Magyar politikai körökben különösen nagy érdeklődéssel tekintenek a felsőházi kinevezések elé, annál is inkább, mivel a törvény a kinevezések számát pontosan nem írja

A lopott pénz odisszeaja.

Tolvajok, ha éjjel találkoznak. — Az aradi rendőrség különös felfedezése.

(Arad, december 29.) Különös lopás történt néhány nappal ezelőtt az aradi pályaudvarral szemben levő Horváth-féle szállodában. A szálló egyik vendége, Bulgár Péter ugyanis még a múlt hét egyik reggelén a legnagyobb megdöbbenéssel tapasztalta, hogy az éjszaka folyamán ismeretlen tettes 24.000 lejt tartalmazó pénztárcáját ellopta. Az esetről nyomban jelentést tett a rendőrségen, ahonnan detektíveket küldtek ki a szállodába. A detektívek rövid nyomozás után megállapították, hogy a lopást a szálló portása, Denck Róbert egy barátjával összejátszva követte el. Denck be is ismerte tettét és elmondotta, este a vendéglőben lett figyelmes arra, hogy Bulgár Róbertnél nagyobb pénzösszeg van. Szól erről egy barátjának, — akinek különben nem tudja a nevét — akivel elhatározták, hogy kifosztják a vendéget. Denck éjszakára pótágyat állított be Bulgár szobájába és sajnálattal jelentette ki az ez ellen tiltakozó vendégnek, hogy kénytelen erre, mert egyetlen szabad szobája sincs, viszont azt a bizonyos másik kedves vendéget sem küldheti el. Bulgár végre is beletrördött abba, hogy egy éjszakára hálótársat kapjon, azaz nagyobb volt aztán a megütö-

kép azonban sok vonásban megegyezik Ferenc Ferdinánd köztudomású jellemvonásaival.

— Ami Kurtot illeti — írja a nagybácsi — jelleme nem rossz, azonban igen lusta s könyvelmü. Habár nagy és korát tekintve testileg igen fejlett, észbelileg meglehetősen fejletlen. Bizarra ideái vannak, amelyek már a nagyzási hőborttal határosak.

Kurt anyja időközben férjhez ment egy jogi doktorhoz, aki tizenhat évvel fiatalabb nála és evvel együtt még a háború előtt kívándorolt Amerikába. Kurt, mint gyalogos végigküzdötte azt a háborút, amely apja meggyilkolása miatt tört ki. Röviddel a békekötés után levelet kapott anyjától, aki férjével együtt kint egzisztenciát talált és fiát is meghívta, hogy jöjjön ki hozzájuk.

Epilógus.

Minden hozzáfűzés és sallang nélkül ismertettük a különböző bírósági aktákat és kereseteket, amelyek néhány érdekes esetet szellőztetnek a Habsburgok szerelmi krónikájából. Azt hisszük, hogy az egyes fejezetek elolvasása után az olvasónak immár egészen más sokkal tisztább és helyesebb fogalmat lesznek azokról, akiket eleddig csak mint vezénylő tábornokokat és kórházlátogató princepszeket látott szerepelni.

elő, csupán 40 főre maximálja azok számát. A kormányzó tehát negyvennél kevesebb tagot is nevezhet ki, azonban ezuttal előreláthatólag mind a 40 hely betöltésre kerül. A kinevezés előmunkálatai már készülnek és a felterjesztendők névsorát maga a miniszterelnök nézi át. Olyanokat is kineveznek, akik egy-egy fontosabb élethivatást képviselnek, de a törvény szerint ennek az élethivatásnak kinevezés hiján nem volna képvisellete a főrendiházban. Így az újságírók közül Rákosi Jenőt és Vészi Józsefet, az írók közül Herczeg Ferencet fogják felsőházi tagokká kinevezni. Képviselőket kapnak továbbá a képzőművészek és a színészek is, de a kormány itt még a személyeket illetően nem döntött. A kinevezéseknél arra is tekintettel lesznek, hogy régi politikusok, akik más uton nem jutnak be a felsőházba, kinevezés révén kapjanak helyet.

A törvényhatóságokban nagy az érdeklődés a felsőházi tagválasztás iránt. Inkább személyi népszerűség alapján küzdenek egymással a jelöltek és egyes jelentések szerint némely helyen erős harcra és küzdelemre van kilátás.

zése, amikor reggelre a hálótárs minden pénzével együtt nyomtalanul eltűnt.

A kihallgatások során a detektívek természetesen Bulgár Pétert is aprólékosan kikérdezték. A detektívek kíváncsisága azonban sehogy sem volt irányba a Kárvalottnak, aki később kitiűnt, milyen okból — eleinte minden felvilágosítást megtagadott, majd zavaros feleleteket adott, végül pedig bevallotta, hogy a tőle ellopott 24.000 lejhez ő maga is bűnös uton jutott hozzá, amennyiben ő is lopta a kérdéses összeget. Nyomban előállították a rendőrségre, ahol megállapították, hogy különféle betörések és lopások miatt már régebb idő óta körözik. Érdekes, hogy a rendőrség Denck Róbert portás által a barátjáról adott személyleírás alapján ugyancsak egy körözött személyt talált ismert fel. A vizsgálat érdekében azonban a tettes nevét egelőre titokban tartja a rendőrség.

— Az állami szénbányák új áral. Bucuresti-i tudósítónk táviratozza: A vasutügyi vezérigazgatóság most tette közzé az állami szénbányák új szénárát, amelyek átlag 4—5 százalékos emelkedést mutatnak a régi árakkal szemben. Az aprószén tonnája ezentúl 987 lej lesz (4 százalékos emelkedés), az aknaszéné 1088 lej (4.4 százalékos emelkedés), a finomabb minőségű aknaszéné 1152 lej (5 százalékos emelkedés).

Nichi Lázár visszautasítja a Cuvântul vádjait

Az aradi Kulturpalota igazgatója pontról pontra belgazolja az ellene történt támadás alaptalanságát.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójától.) Emlékeztetek azok a hírlapi támadások, amelyek Nichi Lázár dr., az aradi kulturpalota igazgatója ellen a Cuvântulban láttak napvilágot. A lap magyarbarátsággal és a magyar kultúra terjesztésével vádolta meg Nichi Lázár dr. igazgatót, aki részletes levélben cáfolta meg a vádakát. Nichi dr. levelét ma közölte a Cuvântul s az így hangzik:

— Igazgató ur! Az Önök b. lapja december 16-iki számában az aradi kulturpalotával kapcsolatban személyemet támadó cikk jelent meg. Miután a cikkben állítottakat magamra nézve súlyosan sértőnek találom, kérem alábbi nyilatkozatom közlését:

A „Biblioteca Xenopol” (Xenopol-könyvtár) dolgában, amelyről a cikkíró bizonyára téves információk alapján azt írta, hogy teljesen el van hanyagolva, „nem tudni, hogy létezik, senki sem törődik vele, úgy hogy már öt esztendeje becsomagoltan lepi azt a por”, ki kell jelentenem, hogy a könyvek már 1921. május 12-én, amikor Trancu-lasi miniszter ur jelenlétében, fényes ünnepségek között felavattuk és a nagy nyilvánosságnak átadtuk a könyvtárat, már ott szerepeltek a „Sala de A. D. Xenopol” (Xenopol-terem) többi és a kulturpalota tulajdonát képező nagyértékű 55 ezer kötet között.

A Minerva-kulturegyesület irodája nem foglalkozik „burgonya és bor” árusításával, mint azt a cikkíró állította, hanem hangversenyeket és kulturstéket rendez. Ez a kulturegyesület rendezte április 10-én „Regina Maria” vonós négyes aradi hangversenyét is. Ingyenes tanfolyamokat létesített, amelyeken két kiváló aradi tanár tanítja a román nyelvet és irodalmat. Azért, mert az egyesületnek eszperantó-tanfolyama van és tagjainak színházi, mozi, hangversenyelőadásokra kedvezményes belépőjegyeket, egyes kereskedelmi áruk beszerzésével szemben csekély százaléku árengedményt biztosít, ezzel még nem vétett a kultúra ellen.

Tény, hogy a kulturpalota szuterinjében egy teremben vívó-, egy másikban pedig táncbrák vannak. Előbbi azonban a „Clubul sportiv roman” Gloria-CFR. kebelén belül működik s működése egyáltalán nem kifogásolható a kultúra szempontjából, különösen akkor nem, amikor a saját költségéből tart fenn egy sporttermet, amelyben vívnak és a gimnasztika minden ágát kultiválják az egyesület tagjai. Ez az egyesület már tíz éve áll fenn és ezzel sem a kulturpalotát, sem a várost nem károsította meg. Ugyanígy bérelte a szuterén egyik termét Dragiciné-Bérczy Ilonka tánctanárnő is. Ennyi az igazság abból, amit a cikkíró a kulturpalotai táncokról írt.

Tény, hogy Stamatiad tanár ezelőtt három esztendővel a prefektúrán feljelentést tett ellenem, mint aki egyáltalán nem vagyok kíváncsi a kulturpalota élén s működésem rossz kihatással van. Ez a feljelentés azonban pontról-pontra megcáfolást nyert, viszont az általam kért vizsgálatot nem rendelték el s így nem állott módomban kimutatni, hogy egynéhány festmény, amely borbélyüzletek s kocsmák falát díszíthetné, hogyan került a kulturpalotába. Az elfogulatlan közönség ítéletére bízom, hogy az Aman Kimon-Loghi Strambu, Patrascu, Basarab, Sabin Pop, Bancila és a legujabban beszerzett valódi Grigorescu-festmények pénzparazlást, felesleges kiadást jelentenek-e és semmivel járultak hozzá a kulturpalota romanizálásához? Nem is szólva arról a több mint tízezer kötetből álló román irodalmi művekről, amelyek a kulturpalotai könyvtár tulajdonában vannak.

Sajnálom, hogy nem áll módomban felvilágosítani a kíváncsiakat, hogy melyek azok a „politikai érdekek”, amelyek engem emez irigylet állásomhoz juttattak. Egyet azonban mondhatok és azt komoly aradiak is bizonyít-

hatják, hogy soha nem politizáltam és egyetlen politikai pártnak sem voltam és nem vagyok tagja. A kulturpalotai igazgatói állásomba meg hívtak s nem én koldultam ki magamnak, mint

Ifj. Dániel Tibor véres kardpárbaja.

Egy órahosszat tartott a párbaj Pesten az aradi Neuman Dániel báró unokája és báró Herzog András között. — Huszszor csaptak össze a felek, de súlyosabb sebesülés nem történt.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Tegnap délután a Santelli-féle vívóteremben olyan heves kardpárbaj folyt le két, a budapesti társadalomban ismert uri fiatal ember között, amilyenre az utóbbi években alig volt példa. Ifjabb Dániel Tibor báró és csetei Herzog András báró álltak egymással szemben. A párbajnak, amely bizonyos családi vonatkozások révén Arad város társadalmát is közelebbről érdekli, előzménye egy meglehetősen izgalmas összeszólalkozás volt, amely egyik előkelő budapesti társaságban folyt le. A szóváltás hevében ifj. Dániel báró inzultálta csetei Herzog bárót, amire megindult a lovagias eljárás.

Herzog báró segédei budai Goldberger Miklós és Popper Lajos voltak, míg Dániel Tibor bárót Dajkovich Ferenc és tótváradi Asbóth András főhadnagy képviselték a tárgyaláson. A segédek, tekintettel a sértés súlyos voltára, kardpárbajban állapodtak meg, amelyet bandázs nélkül, nehéz lovassági kardokkal vívtak meg. A párbaj rendkívül heves lefolyású volt. A békítési kísérlet természetesen

teszik azt riválisaim, akik pedig még a legelemibb képességekkel sem rendelkeznek egy ilyen megbízatás betöltésére. Meghívásom a kulturpalota élére az Associatiunea Culturale bizottságának egyhangú kívánsága alapján történt. Így váltottam fel a Ghiba Birta-liceumban volt igazgatói állásomat a kulturpalota igazgatói állásával.

nem sikerült és a felek keményen rontották egymásnak a súlyos lovassági kardokkal. Minthogy mindkét párbajozó gyakorlott és kitűnő vívó, a párviadal tehát életveszélyes és izgalmasban bővelkedő volt. Már az első összecsapások oly hevesek voltak, hogy valamennyi segéd közbevetette magát, nehogy esetleg súlyosabb sérülések történjenek. A párbaj több, mint egy óra hosszat tartott, husz menete volt és végül is, amikor már mindkét ellenfél két, három sebtől vérzett, a segédek megállapították a harc képtelenséget és párviadalt beszüntették. A sebeket, amelyek nem súlyosak, az orvosok a helyszínen varrták össze.

A nevezetes párbaj egyik hőstől közeli családi vonatkozások fűzik Aradhoz. Az egyik főszereplő, ifj. Dániel Tibor báró ugyanis unokája Neuman Dániel bárónak, az ismert nevű aradi gyárosnak és fia Dániel Tibor báró és neje, Neuman Margit bárónének. A fiatal Tibor báró mindössze tizenkilenc éves, az elmúlt nyáron tette le az érettségi és budapesti sportkörökben, mint kitűnő vívónak elsőrangú neve van máris.

Földet kapnak az aradi rokkant tisztek.

Személyenként öt hold földre tarthatnak igényt a háboruban megrokkant tisztek.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Ismeretes, hogy a trónbeszéd messzemenő reformokat ígért az ország hadirokkantjai állapotának javítására. Ennek alapján tegnap egy miniszteri rendelet jelent meg, mely közli, hogy a rokkant tisztek, akik a háboruban rokkantak meg,

személyenként öt hold földre tarthatnak igényt, melyet a Comitetul Agrar utal ki azon a helyen, ahol a rokkantoknak állandó lakhelyük van.

Mese egy rablótámadásról.

Pesti kocsmárosné fantáziájában született meg a karácsonyi rablónihistoria.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Budapesten mintegy két év óta jöttek divatba a pincekocsmák. Azóta aztán majdnem minden utcában egy-két pincekocsmára nyílt a magyar fővárosban. Ilyen kocsmát nyitott a Magyar Színházzal szemben Putnoki János cipész-mester is, amely most váratlanul nagy hírnévre tett szert. Itt történt ugyanis karácsony estén az az állítólagos álarcos rablótámadás, amelyről most sokat beszélnek Pesten, s amelyről mi is írtunk.

A kocsmák egyébként típusa a pincekocsmáknak. Szűk falépcső visz le a helyiségbe, amelynek egyik felét deszkával választották el konyhának. Szinlapárosok járnak ide, szombat estéken pedig az iparosság. A bejárat előtt hatalmas plakát hirdeti az olcsó bort. A rizling ára 18.000, a legkitűnőbb kadarka pedig 20.000 korona.

A vendéglősné, Putnokiné előadása szerint ezt a szerény kis helyet karácsony estéjén négy álarcos rabló támadta meg. Épen be akarta zárni az üzletet, hogy hazamenjen, amikor négy ember tért be. Személyleírást nem tud róluk adni. Szóda vizet kértek és amikor az asszony megfordult, hogy a jégszekrényből kivegye az üveget, az egyik mellbeütötte, a másik halántékra vágta, hogy elveszítette az

A Magyar Párt ezzel kapcsolatban egyetemesen kíván eljárni és ezért még a tegnapi nap folyamán körleveleket küldött szét a központból az összes vidéki tagozatokhoz, köztük az aradihoz is, hogy

írják össze mindazokat a magyar rokkant tiszteket, akik a tagozataikhoz tartoznak és az összes igénylők pontos személyi adatait, valamint igazoló okmányait juttassák el a központhoz, mely majd a bucaresti-i pártirodához küldi az aktákat, ahol azokat együttesen fogják elintézni.

eszméletét. Mikor a rendőr megérkezett, magához tért, akkor látta, hogy eltűnt a napi bevétel, valamint sok husnemű. A feljelentés már az első pillanatban gyanús volt, de még bonyolultabbá lett az ügy, mikor Putnokiné második kihallgatása alkalmával elmondta, hogy a rablók álarcot viseltek. Másnap detektívek mentek ki a helyszínre és akkor az asszony már harmadik módon adta elő az esetet. Mikor pedig a detektívfelügyelő beszélt vele, akkor negyedik változatban adta le az állítólagos rablótámadást.

A detektívek közben megállapították, hogy a rablótámadás nem történhetett meg, mert álarcos banditák külön helyet választottak volna zsákmányolásra. Azt hiszik, hogy Putnokiné a kocsmában elszédült és rosszul lett és önkivületi állapotban született meg agyában a rémmese az álarcos rablók támadásáról.

— Hoitsy Pál balesete. Budapestről jelentik: Sajnálatos baleset érte Pesten tegnap este Hoitsy Pált, az Otthon Irók és Hírlapírók Körének és az Újságírók Nyugdíjintézetének elnökét. Az öreg ur a sikos utcán elcsuszott és oly szerencsétlenül esett el, hogy jobbkarját eltörte. A járőrelők segítségével lakására szállították Hoitsyt, aki azonnal orvosi segítségben részesült. A baleset híre nagy részvétet keltett. Hoitsy Pál előreláthatólag hosszabb ideig kénytelen lesz majd az ágyat őrizni.

Anno 1684!

Barangolás ősrégi német városokban. — Apró fecsketeszkek robotos lakói. — Menekülés száguldó autón az alvó városból.

Augsburgból Donauwörthig ismét vasuton folytattam utamat, most már a kényelmes gyorsvonat helyett egy lassan döcögő személyvonaton. Csak amikor így — a szó legszorosabb értelmében — a röghöz kötötten, vasuton utazom, fájlalom igazán a repülőgép hiányát. Őszi hasonlíthatatlanul kellemesebb, szebb és jobban a repülőgépen való utazás, mint a gyorsvonaton való „döcögés”. Mert ez csak bizony „döcögés” a repüléshez képest, amely akadályt, hegyet, vizet és völgyet nem ismer, útját nem feszélyezi. És a kilátás különbsége! A rázós, lassú gyorsvonat kormos fülkéjéből mindig csak a tájék egyik részét élvezhetjük, ezzel szemben a repülőgépről majdnem teljes (360 fokos) panoráma terül el szemünk alatt.

Apró fecsketeszkek, mint lakóházak.

Már valamivel szebb volt az út Donauwörth-től Nördlingenig. Emelte ennek gyönyörét a nyitott autó is, amelyen ezt a változatos utat megtettem. Mintegy másfélórás kényelmes gördülés után már föltűntek a hajdani Nördlinga falai, amelyről már a IX. század egykorú írásai mint fontos városról emlékeznek meg. Amit a multkoriban Augsburgból mondtam, még fokozottabb mértékben áll Nördlingenre:

Nyomasztó, lenyűgöző ezeknek az ősrégi német városoknak a hatása az idegen szemlélőre. Ódon falaik tövében meghúzódó kis házikók, amelyeknek konstrukciója minden építész minden szál haját égnekmerevére kényszerítene, ha ebből a szempontból nézné meg ezeket a csodálatos építményeket. De hogy mennyire rácsófol néha a gyakorlat a teoriára, mutatják épen ezek a házak: már évszázadok óta állnak s dacolnak minden idővel tovább is.

Eltévedt kavicsok csikorognak meg talpaim alatt a városháza köcsipkés, meredek, fedett lépcsőjén, amely mint valami fecsketeszkek tapad az ódon épülethez.

Boszorkányégetés.

Öreg ur ül velem szemben. Régi, poros könyvek, ócska írássok között. Asztalán óriási káosz: könyvek, akták, nyomtatványok, régi kézírások, cserépdarabok. Penész-szag. Por-szag. Külön tanulmány az öreg ur feje. Beszél: — Régi, nagyon régi város Nördlingen. A legrégebbi írott emlék a IX. század végéről datálódik, amelyben Nördlinga már mint tekintélyes város szerepel.

— Sok, nagyon sok baja volt a városnak mindig a környéken lakó főurakkal, akik a gazdag várostól sok adót követeltek. Nem egy véres háború folyt le céhlegények és a csatlósok vértezett seregei között. Változó volt a város szerencséje.

— A középkor nagyon szomorú emléket hagyott hátra: számtalan boszorkánypör folyt itt le, amelynek szerencsétlen áldozatait a városon kívül égették el. A XVI. század végén, 1592. és 1596. között, tehát négy rövid esztendő leforgása alatt nem kevesebb, mint 32 boszorkányt és egy boszorkánymestert pusztított el a tudatlanság vérfagyasztó kinok között... Majd ismét harc és háború dúlt itt. Az Oettingen grófokkal, a környék uraival majdnem szüntelen viaskodásban állott a város...

Anno 1684.

— De voltak szebb napjaink is. Ezeknek az emlékére tartjuk meg még ma is napsütéses vasárnapokon, buja tavasszal, vagy a perzselő nyáron ünnepi játékaikat. A címük: Anno 1684. Ilyenkor középkori ünnepi díszben vonul fel a város ifja és véne. Páros viadalok, régi énekek, harci játékok folynak, amelyek feledhetetlenné teszik minden látogatónak itt-tartózkodását. Sokat, nagyon sokat mesélt még az öreg ur. Busat, borongósat és vidámat.

A fűsfürtű leány ajándéka.

Köcsipkés, hegyestetejű házba lépek be. Hatalmas nyomda húzódik meg mögöttem, kivülről semmi sem árulja el a sok szedőgép, rotációs és gyorsajtó létezését. Száz és száz dolgozó kéz szedi, önti formába és fejezi be százak munkáját. Könyvek, lapok készülnek. Néhány levelezőlapot vásárolok. Szőke hajú, fűsfürtű leánygyermek szolgál ki. Mosolyog. Keresgélek a sok lap között, közben egy

könyvecske — idegenvezető — akad meg kezemben. Futólag átnézem. Szép kiállítás, csinos képek. Leteszem. A hátsó felén szemembe ötlök: Anno 1684.

A fűsfürtű leánygyermek mosolyogva csomagolja be a kiválasztott lapokat, a tetejére ráteszi a könyvecskét:

— Fogadja tőlünk szívesen... — mondja.

Udváriasan megköszönöm.

Tulzottan, mélyen, szertartásosan hajol meg: így viszonzozza köszönetemet. Nevetve vágom oda:

— Anno 1684?

Megértő kacagás szakad le piros ajkáról.

Menekülés az ősi városból.

A város falai még ma is teljes egészükben megvannak. Ötgyedórás katonás tempóju gyaloglással körül lehet futni az egész várost a falak védő folyosóján. Közben nézem a régi timárházakat, patriciusok kiemelkedő palotáit, a városka büszkeségét, a Dániel-tornyot, melyet mindenünnen látok. És az embereket. Ősi viseletükben járnak még ma is a parasztok: hosszú, kék ing fedli ruhájukat, csattos, kilógó nyelvű cipő, vagy magasszáru csizma lábukat. Vállukon fehér varottas díszleg. Kellemetlenül lapos kis keménykalap húzódik meg fejükön. Természetellenesen járnak — lassan... vontatottan beszélnek... nem jó nézni őket... Az asszonyok aszottak, ványadtak... a fiatalok arcáról hiányzik a pir, a vér forró lüktetése, a mozgás természetes harmóniája... Mind gyorsabban és gyorsabban rövöm

Adórazziák Aradon.

Az aradi pénzügyigazgatóság különös felhívása.

(Arad, december 29.) A városi intézmények, a tuberkulózis-szaniatórium, szegényház és a többi hasonló intézmények különös átiratot kaptak a pénzügyigazgatóságtól, amely szokatlan módon akarja jövőre megállapítani az egyes kereskedők jövedelmét. Az átiratban

a pénzügyigazgatóság felhívja ezeket az intézményeket, közzéjék szállítók névsorát, mennyi árú szállít egy-egy kereskedő és mennyi pénzt vesz fel értékük évenként. Ezeket az adatokat a jövő évi adó kirovásánál akarják tekintetbe venni.

Művészet.

Az aradi színházi műsor: Csütörtökön: Cirkuszhercegnő, operett. (Bemutató-előadás. Premiér-helyárral. Bérletszünetben.) Péntek: Cirkuszhercegnő, operett. (Premiér-helyárral. Bérletszünetben.) Éjszaka 11 órakor: Nagy szilveszteri műsor. (Várad Aladár és a társulat elsőrendű tagjainak fellépésével.) Szombat délután 3 órakor: Bob herceg, operett. (Mérsékelt helyárral.) Délután 6 órakor: Játék a kastélyban, vígjáték. (Mérsékelt helyárral.) Este 9 órakor: Cirkuszhercegnő, operett. (Bérletszünet.) Vasárnap délután 3 órakor: János vitéz, operett. (Mérsékelt helyárral.) Délután 6 órakor: Alvó férj, vígjáték. (Mérsékelt helyárral.) Este 9 órakor: Cirkuszhercegnő, operett. (Bérletszünet.)

Nem adják ki a Greguss-díjat. Budapestről jelentik: A Kisfaludy-társaság elhatározta, hogy a Greguss-díjat nem adja ki. A díj az idén az utolsó négy év legmagasabb festészeti alkotását illette volna meg, de a bírálóbizottság úgy vélte, hogy olyan művet, amely ellentmondás nélkül valamennyi más fölébe volna helyezhető, bajosan találhatnak a négy esztendő produktumában. E vélemény alapján aztán a társaság úgy határozott, hogy a díjat, amely amúgy is névleges, nem adják ki.

ZONGORÁK

elsőrendű külföldi gyártmányok. békeművelésű kereszthúrosok: Fűfűter, Hofmann, Dürr, R. Steinhilber, Stiglitz original stb. kedvező fizetéssel feltételek mellett is 60 ezer forinttól kedvező nagy választékban kaphatók. FAIX J. zongoratermékben, Str. Consistorului 25. sz. (Batthyány-u.)

Az aradi színházi iroda hírei. A Cirkuszhercegnő meglepetéseiből mutatónak annyit elárulunk, hogy ilyen kiállításban és rendezésben Aradon még nem került színre színpadi munka. A Cirkuszhercegnő egyik legnehezebb szerepét ifj.

az utakat, a girbe-gurba kis uccáskákat. Beteg, keshedt macskák — csupa fekete macskák — nyulnak el a kuszók előtt. A kutyák nem agatnak, a macskákat nem üldözik. Mint egy elátkozott város, amelyben minden élet megállt, minden mozgás kihalt... Gyerekek ülnek, hangtalanul, maguk elé meredten játszanak a porban... Kongón, tompán bong a Dániel tornyának ütése... egy-kettő-három, Nem tudom tovább számolni. Idegeim nem bírják ezt a hangtalan kongást, ezt az idegölő lassúságot, a mozdulatlanságot, ezt a tespedt életet: valami megfeszül bensőmben.

Életet! Embert — épkézláb embert! Ugrató kutyát — ugráló macskát — hangosan kiabáló, életerős gyerekeket akarok látni... Életet, mozgást! Nem gyűlöletes tespedést, évszázadok sújtotta mozdulatlanságot, elmállott kövek porát, korhadt gerendák penészes szagát: Életet! Mozgást! Hangot! Futok: menekülök. Önmagamtól: ettől a környezettől — mindentől. Csak el, el — messzire...

A száguldó autón.

A kőtéren megtalálom az autót. Készen cseng a fülemben: Anno 1684. Indulunk. Rohanunk, száguldunk, belesüvit az országút csöndjébe az autó szirénázó kürtje, diadalmasan hirdeti a XX. század rohanó tempóját és visz vissza, az Életbe, a mozgásba! Kód, szirénás kód fedti már Nördlingen városának tornyait, kapuit, a városka falai eltűnnek, csak a Dániel tornya emelkedik még ki. Még néhány pillanat: fiatal erdő takarja el az utolsó emlékeztető is. Az autó kerekei mélyen vágnak be a puha országút sarába és messzire fröccsennek az elvonult zápor kis pocsolymaradványait... Száguldunk!

Simonffy Aladár.

Szendrey Misi játsza, aki akrobata táncokat mutat be. A fiatal táncművész egy hónapig készül a nehéz táncokra, amelyekkel elfogja ragadtatni a közönséget. Betegh Bébiné és László Andornak lesz egy táncszáma, amely csodálkozást fog kiváltani. Kertész Mancsi is nagyszerű szerepet kapott a Cirkuszhercegnőben, amelynek legkisebb szerepeit is a társulat elsőrangú tagjai játsszák. A szerda esti főpróba után itélve a Cirkuszhercegnő olyan diadalt fog aratni, amilyent színdarab Aradon még nem ért meg. — Szilveszter-est, Péntek este a Cirkuszhercegnő előadása 7 órakor kezdődik, míg a nagyszerű szilveszteri műsort éjszaka 11 és negyed órakor kezdi a szintársulat. Elsőnek Jávör József hírlapíró, Hindu szerénád című egyfelvonásosa kerül színre. Azután Várad Aladár társulatával és a színház elsőrangú tagjaival eljátsza a Nosztalgia-est a Róth Mátyással című pompás paródiát és a Kofa és pofa című kacagtató blüettet. — Ünnepi előadások. Szombaton délután 3 órakor a Bob herceg, 6 órakor a Játék a kastélyban, este 8 és fél órakor a Cirkuszhercegnő van műsoron. Vasárnap délután 3 órakor a János vitéz, hat órakor az Alvó férj, este 8 és fél órakor a Cirkuszhercegnőt játsszák.

Constantinescu Sándor

titokzatos letéte.

(Az Aradi Közlöny Bucurestii tudósítójának távirata.) A napokban nyitották fel a nemrégiben elhunyt nagy román politikus, Alexandra Constantinescunak a Banca Marmarosch-Blank főintézetében volt safe-depozit-jét. A felnyitás a pénzügyminiszter delegátusának jelenlétében történt. Hogy a titkos kazetta mit tartalmazott, arról sem a bank, sem a pénzügyminiszter megbízottja még nem tett jelentést. A Cuvantul úgy értesül, hogy a safe-depozitban jelentékeny összeget találtak, amelyet az elhunyt életében senkivel sem közölt.

Pogházra ítelt magyar író.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Tersánszky Józsi Jenő, az ismert nevű, tehetséges magyar írónak a Nyugat egy régebbi számában „Céda és szűz” címen novellája jelent meg, amely miatt az Egyesség sajtó útján elkövetett szemérem elleni vétség címén eljárást indított a szerző ellen. A budapesti törvényszék, majd az ítélőtábla büntösnek találta Tersánszky Józsi Jenőt a vétségben és kisebb pénzbüntetéssel sújtotta. Most került az ügy a Kuria elé, amely megsemmisítette a tábla ítéletét és Tersánszky Józsi Jenőt két hónapi fogházra és ötmillió korona pénzbüntetésre ítélte.

A nagy szenzációt keltő ítélet indokolásában kimondja a Kuria, hogy az inkriminált novella olyan szemérenisértő szennyírat, amely alkalmas az erkölcsök aláásására és a fiatalok testi és lelki tisztaságát veszélyezteti. Nem fogadja el a szerző azon védekezését, hogy a novella irodalmi értékű és hogy megírásában tisztán művészi szempontok vezették, mert a művészet — a Kuria szerint — a jóízűségnek, a szépségnek a kifejezője, a szóban forgó novella pedig izléstelen, undort keltő írásmű.

Megfagyott urinő.

Megrendítő iragédia Gyorokon. — A valamikor jobb napokat látott vállalkozóné megrendítő halála.

(Az Aradi Közlöny ghioroci tudósítójától.) Karácsony szentestéjén a Szeretet ünnepén, amikor éjfél felé misére kongattak a község harangjai és hosszú, kigyózó menet tartott, a lényben uszó templom felé, egy községbeli hideg szobában megfagyott és éhenhalt Petrilie Katalin 76 éves olasz állampolgárnő, egy valamikor gazdag vállalkozó özvegye. Pontban éjjelkor futott át a szegény özvegyasszony testén a Halál hideg lehellete, hogy lelke a szög harangszóval együtt érjen fel a párában szőz égkárpit ajtájához és beosonva, pontban az Istengyermek születésével egyidőben álljon az örök ítélőszék elé...

Petrille Katalin valamikor régen egy gazdag vállalkozó felesége volt és gondtalanul élte a maga életét. Férje meghalt, a vagyona szépen elszűnt, úgy hogy végül semmicsém maradt és az asszonynak öreg korára koldulnia kellett, hogy a szűkös, sanyaru mindennapi kenyérhez hozzájusson. Mindenki elhagyta, a hideg beálltával már koldulni sem birt menni és a 76 éves öregasszony a Flamm-féle tanya egyik hideg szobájában didergett ágyában és várta az ő Megváltóját: a halált. Közben talán fantáziájában visszaképzelte magát napos hazájába, Itáliába, ahová oly sokszor szeretett volna visszamenni, de mindig megakadályozták az anyagi körülményei. Így feküdt karácsony estéjén elhagyatottan Petrilie Katalin, akire Kuttnik Lajos bányakezelő akadt rá. A bányakezelő elszaladt orvosért, községi elöljáróságért és mindent elkövetett, hogy a szerencsétlen öregasszony életbenmaradjon. Késő volt mire a segítség megérkezett, pontban 12 órakor, amikor a kaláccsal, pecsenyével és tésztákkal roskadozó asztal, meleg szobából megindultak a hűvek, hogy háládó imát menesszenek a párás égbolt felé. Petrilie Katalin 76 éves öregasszony az örök nyugalom honába tért s a megfagyott s éhenhalt öreg asszony lelke is felrepült az ima és harangszó nyomán az égbe...

A temetése tegnap volt, Rossmann János lelkész végezte az egyházi szertartást és néhány meghatott uriasszony nézte könnyes szemmel az egyszerű koporsóban nyugvó asszony temetését...

Ujrafelvétel készül a frankperben.

Artatlanságát hangoztatja az egyik elítelt.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Mint ismeretes, január 7-ikén hirdetik ki a frankperben hozott kuriai ítéletet. Az Esti Újság arról értesül, hogy az ítéletkihirdetés után Mankovics Béla, aki annak idején 150 hamis ezerfrankost helyezett a Tűzhely-banknál letétbe, újrafelvételt kér, artatlanságát hangoztatja azon a címen, mert nem tudta, hogy a pénz hamis. Ugyvéde kijelentette, hogy már össze is állították az új bizonyítékokat, amelyekkel felfegyverkezve, kezdik meg az új pert. Ettől az új bizonyítástól függ azután, vajon elrendeli-e a bíróság az újrafelvételt.

Előjáték a Cirkuszhercegnő premierjéhez.

Képek a slágeroperett ma délelőtti díszletes és az esti főpróbájáról.

(Arad, december 29.) Künn csatakos az idő, egykedvűen hull a hó, az emberek borzonganak a hidegtől, benn a fény és pompa színes birodalmában: a színházban, a színpadon negyven fokok láztól izzik mindenki. A primadonnától le egészen az öltöztető kis fiáig, mindenkit átjár a forróság, sőt még a szolgálatot teljesítő tűzoltó is elfeledkezik nevének speciális voltáról s ő is tüzel. És mindez a slágeroperett, az operettki gyöngyszemének: a Cirkuszhercegnőnek próbája, főpróbája, azaz premierje miatt. Ne tévedj ilyenkor ó gyanutlan, kíváncsi tolemler Thália hajléka felé. Ha máskor megpróbálnak körülrajongni, megkörnyékezní, most a kutya sem törődik veled. Mindenki dolgozik, táncol, énekel, statiszta, idegeskedik, izgul, egy gond van csak: A cirkuszhercegnő. Délelőtti díszletes főpróba. A színpad olyan, mint nyüzsgő hangyaboly, a nézőtérrel sötét üresség ásit, csak néha-néha imbolyog a karzaton a tűzoltói lámpás. Folvik a próba, lelkes nekilendüléssel. Hetényi főrendező a lelkét teszi a darabba. Mindent nagyon jól kell csinálni. Amelyik jelenésben akár a legkisebb zavart látja, szakadt azonnal a sugókönyvhöz és visszadirigál. Így történt, hogy az első két felvonás nem kevesebb, mint négy óra hosszat tartott.

Betegh Béby hat toalettje.

Meg is éheztek közben a színészek s Betegh Béby parányi szünetjében libamájás szendvicset harapdál, majd mélabusan iszik rá egy hosszú nyaku üvegből. Rosszmájuk bizonyára gyanúba vették közismert antiálkoholista felfogását. Pedig miy tévedés. A drága Béby savanyu arccal — Málnási vízzel kevert tejet iszik szorgalmasan, mert, mint panaszkodott is, a torkára nagyon vigyáznia kell. Egyébként Betegh Bébynek rendkívül nehéz esete a Cirkuszhercegnő. Ugyiszóván máról-holnapra szakadt nyakába a fárasztó szerep. És most el kell képzelni: szereptanulás, toalett-tervezés, próbák, stb. és mindezt három nap alatt. Ma délelőtti volt még csak a harmadik próbája. De minden remekül megy. Egész délelőtti roppant izgatott volt ruhái miatt, amelyekről egyébként óránként érkeztek jelentések. Hat teljesen új toalettet rendelt, amelyek circa 10.000 lejt emésztettek föl s sürgős elkészítésük egy aradi szabónő egész divattermét mozgósította. Láttam a ruhaterveket. Papíron is csodaszépek. A II. felvonás fináléjában levő toalettje bizonyára meg fogja babonázni Arad hölgyeit. A nőket a pazar toalett, a férfiakat pedig ő maga...

László Bandi, a szivcsatár.

Arad hölgyeiről szóló kitétel miatt még talán megharagszik László Bandi, így sietve megállapítható, hogy ő ezuttal is hadjáratot indított a női szívek ellen. Négy vadonatúj öltönyt csináltatott a premierre, köztük két ragyogó egyenruhát. Az öltözöben felpróbálta őket. Még Tolnay Bandinak is el kellene ismernie, hogy László Bandi valóban fess fiú ezekben a ragyogó cári gárda-egyenruhákban. A próbán ő is rendkívül pedáns, rémitő gyorsasággal hadarta mondókáját, szerinte a sugó abszolút fölösleges. Betegh Bébyvel a II. fel-

vonásban egy pompás charlestonja van: „My, dearling”. Már a próbán megismételték.

Ördögös táncok.

Kertész Mancsi és ifj. Szendrey Misi végig-humorizálták a próbát. Kertész Mancsi bőrkabátba burkolva figyelte jelenéseit. Most végre megpihen egy keveset. Ugyanis ő tanította be majdnem az összes táncszámokat. Minden táncszám egy-egy remekmű. Négy gyönyörű új toalettje van a darabban és négy szenzációs táncszámmal fogja elszedíteni a közönséget. Ezek közül hármat ifj. Szendreyvel, egyet pedig László Bandival fog eljánni. Különösen kedves a „Gréte, Gréte, menjünk a virágos rétre” című duettje. Kis-Szendrey olyan, mint a gummilabda. Van egy tánca a göröllel, keresztülugrik ütemesen az összes lábakon és végül a görölök által formált kézhidra vész ki.

Cirkuszlátványosságok.

A darab látványosságát a trükkök egész sorozata garantálja. Clownok, artisták végeznek elsőrangú mutatványokat. Halálugrások, különféle érdekesítő attrakciók egymást kergetik az egész első felvonáson keresztül. A görölök selyempapír mögötti bohóc-tánca, valamint ugyancsak a görölök lovastánca pompás cirkuszi produkciók. Faludy mester által készített lovakon pompás magasiskolát mutatnak be és minden oly nagyszerű, oly élethű, mint a valóságban. Teljesen új egyöntetű toalettben feszítenek a görölök s óramű pontossággal dolgoznak, mint a parancsolat.

A döntő főpróba.

Minden remekül perdült ma estére, amikor az előre megrendezett szünnapon főpróbát tartott az aradi színház igazgatósága. Am az előző próbákban csak szép volt, az most a nagyszerűen kibontakozó főpróbán gyönyörű csokorba tömörült. Csak most lehetett igazán látni, hogy mennyi szépség rejlik a darab meséjében, mennyi közvetlen bájoság a finoman hangszereelt muzsikában, mennyi látványosság a darab csodás kiállításában és mennyi lélek a szereplők odaadó, fáradhatatlan művészi játékában. A nézőtérben lopva bejött színészek, kíváncsi újságírók foglaltak helyet. Ha mérvadó lehet — és az is — ezeknek az igazán szigorú kritikusoknak ítélete, akkor a Cirkuszhercegnő olyan siker pecsételi örökre emlékeztessé, amilyenre az aradi színház aligha emlékezhethet. A ma esti főpróbán ragyogó szépségében bontakozott ki a Cirkuszhercegnő. Forró pompás siker fűtött át már ma este mindenkit, szereplőt, nézőt egyaránt s valami kedvesen megnyugtató érzés ült a lelkekre: a Cirkuszhercegnő az igazi nagy sláger. És a csüörtöki premier közönségének dörgő, felujjongó tapsa a nagy sikert jelentő tetszésmuzsikalesz, kedves jóleső zene a színháznak, igazgatónak, szereplőknek, mindenkinek. (s p.)

DOSSIÉK, ÜZLETI KÖNYVEK, NÉVJEGYEK
Sándor Ferencnél Arad. megyeházzal szemben.

Legolcsóbb ujévi ajándékok

Ekszerek, órák, dísz tárgyak nagy választékban.

FARKAS

Arad, Str. Eminescu No. 2 (Deák Ferenc-utca).

Elvállal: preciz órajavításokat, mindennemű arany-, ezüst-műves- és vésnöki munkákat. Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

H I R E K.

Uj állampolgársági törvény.

A kormány egyszakaszos törvényjavaslata. — Idegen állampolgárok honosítása.

(Az 'Aradi Közlöny' budapesti-i tudósítói.) Az állampolgársági ügyek végleges rendezése már régebben foglalkoztatja a kormány tagjait. A legközelebbi időben egyszakaszos törvénytervezetet terjeszt a kormány a parlament elé, amely törvény lehetővé teszi azoknak is az állampolgársági elnyerését, akik indokolt okokból kimaradtak a honpolgári listákról. A Magyar Párt parlamenti csoportja bizottságot küldött ki, amely az állampolgársági ügyek körül felmerülő speciális magyar panaszokat memorandumban dolgozta fel. A memorandumot a parlamenti csoport egy deputációja adta át Görgy belügyminiszternek, aki ígéretet tett, hogy a törvénytervezet végleges megszövegezésénél figyelembe veszik a magyarsági felsorolt sérelmeit is. Hangsúlyozta azonban a miniszter, hogy az új törvény kizárólag azokra vonatkozik, akik amúgy is jogosultak a román állampolgárságra és csak különböző indokolt okok miatt maradtak ki a listákról.

Idegen honpolgárok, ha honosítani öhajtják magukat Romániában, a következő eljárással kérhetik azt:

Lehetőleg rövid szöveget kérvénnyel forduljanak az igazságügyminiszterium mellett működő naturalizációs bizottsághoz. A kérvényzöveg azért legyen rövid, mert az teljes egészében közölteendő a Monitorul Oficialban és egy olyan napilapban, amely a kérvényező lakóhelyén jelenik meg. A kérvényhez a következő okmányok (vagy azok hiteles másolatai) mellékelendők: 1. Születési bizonyítvány. 2. Közigazgatási okirat, amelyből kitűnik, hogy a kérvényező lemondott eddigi állampolgárságáról. 3. Értékesi bizonyítvány, amelyet a községi hatóság állít ki és a rendőrprefektúra látta-moz. A kérvénnyel a Monitorul Oficialban történt közlése után egy hónapon belül a naturalizációs bizottság a. n. Certificat-ot állít ki a kérvényezőnek, amelynek alapján a belügyminiszterium engedélyt ad az illetőnek, hogy állampolgársági ügye rendezéséig az ország területén tartózkodhassék.

A Magyar Párt budapesti-i segélyirodája elvállalja, hogy a honosítási ügyekben segítségére lesz a magyarságnak. Bárkinek honosítási kérelmét elintézi teljesen díjtalanul, csupán a felmerült készírádásoknak megtérítését kéri.

— Milyen idő várható? A Meteorológiai intézet jelenti: Az északról benyomuló depresszió, jöhetett utját Közép-Oroszország felé veszi, Közép-Európában is rohamosan súlyosítja a légnyomást. Hatáskörében jelentékeny enyhülés állott be. Németországban és Lengyelországban a fagy ugyszólván megszűnt. A betóduló enyhébb észak nyugati levegő legtöbb helyen csapadékot vált ki. A magasnyomású sáv, mintho— a Földközi-tengeren levő depresszió is közelebb jött, két részre szakadt: a nyugatira és a délkeletire. Erősebb fagy már csak Franciaországban és a Balkánon van. Időprognózis: Jobbára felhős, szeles idő, hőemelkedéssel és sokhelyütt csapadékkal, de inkább esővel.

— Udvari gyász a mikádó halála miatt. Bucarestből jelentik: A király a japán császár halála alkalmából tíz napos udvari gyászt rendelt el. A gyász idejébe január elseje nem számítódik be.

— Az apostoli kormányzó felfüggesztette a pénteki böjtöt. Pacha Agoston apostoli kormányzó arra való tekintettel, hogy az idén szilveszter estéje péntekre esik, a csanádi egyházmegye katolikus hívei között felfüggesztette péntek estére a böjtöt.

— A miniszterelnökség új sajtófőnöke. Bucarestből jelentik: Dianu külügyminisztériumi sajtófőnököt Ofelsége a miniszterelnökségen kreált sajtóosztály vezetőjévé nevezte ki államtitkári rangban. A kinevezés híre sajtókörökben nagy örömet és meglepetést keltett, mert Dianu sajtófőnök személye és tehetsége új hatáskörében a romániai sajtó renezsanszát jelenti.

Munkácson kiátkoztak egy rabbit.

Súlyos börtönbüntetés vár az átok kihirdetőire.

(Az 'Aradi Közlöny' távirati tudósítása.) Karácsony második napján szokatlan esemény játszódott le a munkácsi ortodox zsidótemplomban. A munkácsi rabbinátus kiátkozta Rokach belső rabbit, valamint mindazokat, akik Spira Chaim munkácsi rabbit nyilvánosan gyalázták.

Az utolsó ezer évben Spinozán kívül csak két esetben történt meg a nagy egyházi átok kimondása.

A két rabbi között már évtizedek óta éles ellentétek voltak és a múlt héten a városban zsidónyelvű röpiratokat osztogattak, amelyek azt tartalmazták, hogy Spira munkácsi rabbit kiközösítették, mert reprodukálhatatlan sértésekkel illette és üldözte Rokach rabbit. Ezek a röpiratok, amelyeknek szerzőit nem tudtuk kimozdítani, ráfakoltak az egyházi átok kimondására. Szombaton kihirdették a zsidó hitközségben, hogy vasárnap minden zsidó férfi, asszony és gyermek köteles a nagytemplomban megjelenni.

— Nagybeteg a kultuszminiszter államtitkár. Bucarestből jelentik: Crainic Nichifor kultuszminiszteri államtitkár différiensben súlyosan megbetegedett. Állapota nagyon komoly.

— A mikádó ravatalon. Tokióból jelentik: Az elhunyt császárt február közepéig palotájában ravatalozták fel. Addig hathetes országos gyászt rendeltek el, amely idő alatt tilos minden mulatozás.

— Megakadályozott családirtás. Budapestről jelentik: A főkapitányságra tegnap névtelen feljelentés érkezett, amely elmondta, hogy Kiss Sámuel 46 éves, Erdélyből repatriált postaaltiszt a Mária Valéria-barakktelen levő lakásán családját ki akarja irtani és négy gyermekének megölése után magával akar végezni. Egész éjszaka rendőr állott őrt lakásában, nehogy szörnyű tettet elkövetse és ma a főkapitányságra hívták, ahol lebeszéltek tervéről. Kiss elmondta, hogy a bíróság elvált feleségének magas tartásdíjat ítélt meg, ami fele fizetését teljesen felemészti, úgy, hogy nem bír megélni. Ezért határozta el tettet.

— Tizenöt év után kiderült gyilkosság. Szolnokról jelentik: Érdekes módon derítették ki egy már feledésbe merült régi gyilkosságot. Özevirág Istvánné súlyosan betegen fekvő szolnoki özvegyasszony magához kérte a rendőrség emberét, akinek elmondta, hogy 15 esztendővel ezelőtt Török Péter, Török Gábor és Tasi Imre szolnoki emberek meggyilkolták és kirabolták Frank Mihály kunszentmártoni kereskedőt. A rendőrség hosszú ideig sikertelenül nyomozta a gyilkosokat. A vallomás nyomán a rendőrség lefolytatta a három embert, akik mindent bevallottak. Tasi elmondta, hogy akkoriban fiatal-korú volt még és Török Péternél szolgált.

— Az alkohol áldozatai. Newyorkból jelentik: A közkegyház kimutatása szerint ebben az évben 400-an haltak meg csak magában Newyorkban alkoholmérgezésben.

— A magyar miniszterelnök két mandátum közül a debrecenit tartja meg. Budapestről jelentik: Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök tudvalevően Debrecenben és Szécsényben kapott mandátumot. Pesti lapok értesülése szerint a miniszterelnök már döntött is ebben a kérdésben és a debreceni mandátumot fogja megtartani, míg a szécsényi mandátumról lemond. Szécsényben olyan férfiut jelöltet, aki bizalmának legnagyobb mértékben lehetetményese. Ez a férfi báró Perényi Zsigmond, aki Szécsényben az egységespárt hivatalos jelöltje lesz és akit, mint Bethlen bizalmas hívét és barátját, minden valószínűség szerint egyhangulag fognak Szécsényben megválasztani.

— Mussolini nem segíti trónra Ottót. Budapestről jelentik: A budapesti olasz követség a sajtóban napvilágot látott azzal a londoni hírrel kapcsolatban, amely szerint Mussolini miniszterelnök Zita királynénak ajánlatokat tett volna Ottó trónrajutását illetően, kijelenti, hogy ez a hír minden alapot nélkülöz.

— Elhalasztott szocialista-kongresszus. Bucarestből jelentik: A szocialisták kongresszusa január elejére volt a fővárosban kitűzve. Közbejött akadályok miatt, a kongresszust tavaszra halasztották.

Vasárnap mintegy ötezer hívő jelenlétében először Dávid átokszóltárát énekeltek el, majd kivették a frigyszekrényből a tórárt amelyet felváltva két férfi tartott magasra emelve. A hitközségi törvényszék tagjai felvették imaköpenyüket, az elnök beszédet mondott, majd az átok kihirdetése. Az átok szövege a következőképpen hangzott:

„Mindazok, akik a munkácsi rabbit kiközösítették és a röpiratok terjesztésében részesek, átkozottak a földön és az égbén, szárazon, vízen és a levegőben, a sírban ne találjanak nyugalmat, nevéik töröltessék el és sújtsa őket Dávid király átká és mindaz az átok, amit a tóra felsorol.”

Végül megfújták a sófárt. Spira rabbi ezóta az eset óta nem mutatkozott hívei előtt és senki sem fogadott. A cseh törvények a zsidó egyházi átkot megtiltják és hat hónaptól két évig terjedő börtönnel büntetik.

— MEGHALT RAINER MÁRIA RILKE. Párisból jelentik: Rainer Mária Rilke, a modern német irodalom egyik kiváló reprezentánsa, ma meghalt Montreuxben. Halála mély gyászt váltott ki irodalmi körökben, mivel egyike volt az utóbbi idők legkiválóbb költőinek, akinek verseit több nyelvre fordították le. Magyar fordításban is számos munkája van.

— Tűz a bucuresti-i pályaudvaron. Bucarestből jelentik: Tegnap este tűz ütött ki a bucuresti-i Obor pályaudvaron. A Bucaresti Szövetkezetek Federációja raktárában tört ki a tűz, amely teljesen elhamvasztotta a federáció raktáruket. A raktárhelyiségekben kevés áru volt elhelyezve, de így is több millió lejt tett ki a kár.

— Mozgósítási irodák a minisztériumokban. Bucarestből jelentik: A különböző minisztériumokban mozgósítási irodákat fognak felállítani. Ezek az irodák háború esetén a mozgósított személyek beosztását fogják végezni.

— Öngyilkos mureseli asszony. A mureseli (zsigmondházi) csendőrség ma jelentette az aradi ügyészségnek, hogy a parlamenti lakosok tegnap reggel a Marosból egy idős asszony hulláját fogták ki. A meglepett vizsgálát megállapította, hogy Hanusz Györgyné zsigmondházi asszonnyal azonos, aki minden jel szerint öngyilkosságot követett el.

— Hétoztályos elemi iskolák. Bucarestből jelentik: Megbízható hírek szerint a kormány, a közoktatásügyi miniszter előterjesztésére kétnilárd kulturális kölcsönt vesz fel. A két milliárdot a kormány iskolák építésére fogja felhasználni. Itt írjuk meg, hogy a jövő iskolaévtől kezdődőleg az elemi iskolákat hetedik osztállyal egészítik ki.

— Az aradi bankcsaló az ügyészségen. Az aradi ügyészségen ma délelőtt hallgatták ki Hui Péter siriai gazdát, aki mint ismeretes, hamis telekkönyvi kivonatok alapján 300.000 lejellel akarta megcsalni az Aradana bankot. Hui Péter védekezésében elmondta, hogy feltétlen szüksége volt a pénzre és ezért hamisította meg közel másfél milliót. Kitevő vagyonállagra másfél holdnyi ingatlan vagyonát. Kihallgatása után Hui Pétert előzetes lefolytatásba helyezték.

— A nagy hideg halottal. Párisból jelentik: A reggeli lapok szerint a nagy hidegnek tegnap ismét hat újabb halottja van az országban.

Nóvjegyek, nyomtatványok Strazsák szerek, dossziék, levélrendezők. Karácsonyról maradt rongált dobozu levélpapírok beszerzési árban, KERPELNEL. 7623

— A katona tragédiája. Súlyos szerencsétlenség történt az ineni állomáson. Miháes Mihály, a temesvári első tüzezred szabadságolt katonája feugrott a még mozgásban lévő csermői esti személyvonatra, a sikos lépcsőn azonban megcsuszott és olyan szerencsétlenül esett a vonat alá, hogy a kerekék a szó legszorosabb értelmében lemészétek a fejét. A szerencsétlenül járt katona eltemetésére megadták az engedélyt.

A legjobb schweizer órák

Csákyéégnél Arad,
Bulev. Rogala
Ferdinand,

slutheránustemplommal szemben

Saját műhely.

— Békít a Vatikán. Londonból jelentik: A Daily Telegraph reméli, hogy a Vatikán közbenjárására sikerül kiegyenlíteni az Olaszország és Jugoszlávia között felmerült ellentéteket.

— Az Interimár bizottság ülése. Angel István dr. Interimár bizottsági elnök rendeltére holnap délre sürgősen összehívták az átmeneti bizottságot, hogy az a fontos városi ügyekben határozzon.

— MAGYAR AJÁNDÉK MUSSOLINI-NEK. Budapestről jelentik: Kuskó István festőművész kezdeményezésére a magyar fővárosban élő menekültek igen szép ajándékkal kedveskednek Mussolininek. Átadják neki a Bethlenek csoportképének másolatát, azét, amely azt ábrázolja, hogy az 1848—1849-iki magyar szabadságharcban huszonegy Bethlen vett részt. A képet, amelyet néhai gróf Bethlen Gábor készítettett s amelyen a szabadságharcban résztvett Bethlenek — a 85 éves Bethlen György gróf nemzetőrparancsnoktól a 18 éves Bethlen János gróf honvédkapilárig — mind rajta vannak, Türr Stefánia adja át Mussolininek.

— Az orosz szovjet Kinában. Londonból jelentik: A Daily Telegraph diplomáciai tudósítója szerint Karachan kínai szovjetnagykövet Moszkvából utasították, hogy Vu Csangba menjen át, Peking érintése nélkül. A szovjet ezzel demonstrálni akarta azt, hogy elismeri a Yucsangi kínai kormányt.

— Új vasútvonal. Bucurestiből jelentik: A Bacau—Targul Neamt közötti vasútvonal kiépítéséhez. A munkálatokhoz szükséges első husz millió lej a minisztérium már ki is utalta.

— Tanítói szanatórium Brassóban. Bucurestiből jelentik: Petrovici közoktatásügyi miniszter intervenciójára a brassói városi vezetőség telket és faanyagot szavazott meg, egy Brassóban létesítendő tanítói szanatórium számára.

— Három tanuló szeszmergezése. Bucurestiből jelentik: Az Ilarie Gheorgescu-féle csokoládégyár három fiatal tanulója egy kocsmában pálinkát vett. Hazamentek és a pálinkát megitták. Rövidesen mindhárman elvesztették eszméletüket. Nemsokára ketten meghaltak, a harmadik pedig agonizálni kezdett. A hatóság nyomozást indított annak a kiderítésére, hogy melyik kocsmában vásárolták a mérgezett szeszt.

— Büntetés a járdahomok miatt. Mint ismeretes, az orvosi hivatal elrendelte, hogy azok a háztulajdonosok, akiknek háza előtt nincsen rendezett járda, évenként kétszer homokolják a gyalogjárót. Az orvosi hivatal a rendőrséggel karöltve, tegnap razzitát tartott, hogy megállapítsa, kik azok a háztulajdonosok, akik nem tettek eleget a rendeletnek. Egyelőre özv. báró Nopcsa Elekné, Márton András, Deutsch János, Marcu Pál, Dodean Lázár, Freund János, Ungár Vilmos és Popper Károly gáji és ségai háztulajdonosokat büntették meg 400—400 lejjel. Egyben a megbüntetett háztulajdonosoknak újabb nyolc napi terminust adtak a rendelet végrehajtására, különben a nyolc nap elteltével újabb, ekkor már 800 lej pénzbírsággal sújtják őket. A razzitákat folytatják.

— Fenyegetőznek a német szocialisták. Berlinből jelentik: A szocialista Vorwärts hevesen tiltakozik mai számában az ellen, hogy a kormánykrízis kibontakozását a jobboldali pártokkal hajtsák végre, mert az — szerinte — diktatúrához vezetne. Ebben az esetben pedig — írja — a szocialista tömegek is megmozdulnának a diktatúra ellen.

Ki szerezhethet rádióengedélyt Aradon?

Katonai vizsgálat egy aradi kereskedő ellen.

(Arad, December 29.) A romániai Rádió Diffúzió Társaság a romániai rádiókereskedők Aradon tartott kongresszusakor felhívást adott ki, amelyben a társaság Románia közönségét részvényjegyzésre hívja fel. A társaság kísérlete azonban teljes fiaszkót eredményezett, amennyiben a felhívás csak nagyon kevés helyen talált visszhangra és rendkívül kisszámú részvényjegyzés történt. A vállalat eredménytelen kísérlete ekkor arra indította Koch Dániel aradi műszerészt, hogy ő vegye kezébe a vállalkozást és egy nyomtatványt terjesztett a környékbeli megyékben, amely szerint, ha valaki rádiórészvényt jegyez, akkor, ő a rádiótilos területeken igyekszik számukra rádióengedélyt szerezni. Koch Dánielnek ugyanis az volt a célja, hogy érintkezést keres a bucurestiekkal, akik, mint illetékes faktorok, kiadhatják a rádióengedélyt az illető

kérelmezőknek és ennek ellenszolgáltatása fejében Koch Dániel átnyújtja a részvényjegyzőket. Koch minden anyagi kikötés és kötelezettség nélkül végezte volna ezt és ez aligha adhatott tápot arra a feljelentésre, amely a napokban futott be az aradi térparancsnoksághoz s amely rádióengedélyekkel való üzérkedéssel vádolta Koch Dánielt. A feljelentés eredményeképpen ma egy kapitány kereste fel üzletében Koch Dánielt és megkezdte az ügy kivizsgálását. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy Koch Dánielnek a vállalkozása semmi tekintetben nem kifogásolható, mivel Koch Dániel nem fogadott el semmit, sőt nem is ígért engedélyt a részvényjegyzőknek, akik különben is csak akkor lettek volna kötelesek kifizetni a részvényjegyzés összegét, ha már az engedély a kezükben lett volna. A kivizsgálás alapján mindennemű eljárást megszüntettek az aradi kereskedő ellen.

— Dráma a párisi gyorsvonaton. Megrendítő eset történt tegnap a brest-párisi gyorsvonaton. Jean Thomas kalauz az utasok panaszára ki akarta nyitni a mosdóhelyiség ajtaját, mivel egy utas feltűnő sok ideig magára zárta azt. A bentlevő utas a felszólításra kétszer belelőtt a mosdó ajtajába és az egyik golyó halálosan megsebesítette a kalauzt. Néhány perc múlva újabb lövés dördült el. Amikor felnyitották az ajtót, egy fiatal embert találtak ott holtan, akiről kiderült, hogy egy Jean Kel nevű büntetett előéletű munkás, aki nem régen szabadult ki a nantesi börtönből. A halálosan megsebesített kalauzt, akinek felesége és öt gyermeke van, levették a vonatról ápolás végett, azonban nem hiszik, hogy menthető lenne az élet számára.

— Meghalt a felesége után. Budapestről jelentik: Taborszki Emil magántisztviselő ma lungkóval megmérgezte magát. A magántisztviselőnek a felesége néhány nappal ezelőtt, lakásuk konyhájában, súlyos égési sebeket kapott, amibe belehalt. Taborszki nem bírta túlélni felesége halálát és ezért önként megvált az élettől.

— Lázadás készült Kurdisztánban. Angorából jelentik: Ma letartóztatták Abdurraman seiket, mert Kurdisztánban újabb felkelést szított. A letartóztatott seik, fivére Saidas seiknek, akit a kurdisztán mozgalomért kivégeztek.

— Clujon tilos a női kiszolgálás. Clujról jelentik: A város vezetősége új alapokra fekteti az erkölcsrendészetet és új szabályrendeletet készít. Az új rend erősen üldözi a prostitúciót és többek között kimondja, hogy kávéházakban, vendéglőkben, mulatóhelyeken szigorúan tilos női alkalmazottakat tartani a kiszolgálás céljaira.

— H. Sziklay Gizl, Str. ... Pál-uccai) tánciskolájában január 1-én kezdődik részére új táncoklón kezdődik.

— Táncanárók! A legújabb tánc a Black Bottom. Tanítja dr. Bergmanné táncszalon Timisoara.

— A Mikelaes Nőegyletnek Szilveszterkor bálja lesz a Hajós-féle vendéglőben.

— Legmegbízhatóbb gyártmányú vászon és tülkös olcsón beszerezhető Rosenblüh-cégnél.

— Thèmes nagy Szilveszteri-bálja a városi vendéglő termében.

SPORT

— O Magyar vívók Londonban. Londonból jelentik: Zichy-Rubido magyar követ értesítette a magyar kormányt arról, hogy január 25—28-ig Londonban nemzetközi vívóverseny lesz, amelyet az angol vívószövetség 25 éves fennállása alkalmából rendez. A versenyen a belgák, franciák, olaszok és más nemzetek is részt vesznek. A követ szerint kíváncsok volna a magyar vívók megjelenése is. A Magyar Vívószövetség, hír szerint, a súlyos gazdasági helyzet dacára is kiküldi reprezentánsait a versenyre.

Király lesz

az albán köztársasági elnök.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) Achmed Zogu bég, Albánia elnöke már régebben kieszközölte Olaszország hozzájárulását ahhoz, hogy Albánia királyának kiáltassa ki magát. Rómában szó nélkül hozzájárultak ehhez a kéréshez, azonban az albán monarchia helyreállítása meghiusult Páris és London figyelmeztetésére. Ez eleinte nagyon elkedvetlenítette Achmed Zogut, de most ismét van reménye arra, hogy albán király legyen, mert Rómából közölték vele, hogy az olasz kormány ismét kísérletet tesz arra, hogy Európában biztosítsa a hatalmak hozzájárulását Achmed Zogu terveihez.

M o z i.

xx Rodolpho Valentino, a tragikus körülmények között elhalt nagy mozzsinész emléket idézi néhány este az aradi Apolló mozgószínház, amikor legutolsó filmjét, a Fekete sas mutatja be. Ünneplő körülmények között ad a mozi Rodolpho Valentino legnagyobb filmjének minden előadásához, érdekes és határos prólogus vezet be az előadásokat, mely a nagy művész karrierjéről és tragikus halálát ismerteti. A Fekete sas az utolsó film, melyben megcsillogtatta Rodolpho Valentino művészetét. A Fekete sas csütörtök este kerül bemutatásra és az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Srd Chaplin, a mozi legtehetségesebb komikusa alakítja annak a nagyszabású bohózatnak a főszerepét, mely Charley néne címen csütörtöktől kerül vetítésre az aradi Urániában. A kép minden jelenete maga a megtestesült komikum, ötlet és vidámság. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Jóni Rin-Tin-Tin, a híres farkask...

— Szikratelefonbeszélgetés London és Newyork között. Londonból jelentik: Január elsején nyílik meg a nagyközönség részére a London és Newyork közötti szikratelefonbeszélgetés. Egy háromperces beszélgetés 15 font, minden további perc 5 fontba kerül.

Az aradi Urániában

ma, csütörtöktől

RODA-RODA híres vígjátéka

Charley néni

Főszerepben:

Sid Chaplin

Az előadások 1/2, 5, 6, 1/2, 8 és 9 órakor kezdődnek.

Borzalmas gyárégés Chisinauban.

Három súlyos sebesülés. — Tízmillió a kár.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Chisinau nagy tűz pusztított, amely elhamvasztotta Bivol volt polgármester cserzőgyárát. — A tüzet robbanás idézte elő, amely hatalmas lángtengerbe ment át. A tűzoltóság gyenge felszerelésével képtelen volt a tüzet eloltani. Két óra alatt a gyár teljesen elhamvadt. Egy munkás és két munkásnő súlyos

égési sebeket szenvedtek. A rohamosan továbbterjedő lángok oly nagy pánikot okoztak, hogy a gyár felszereléséből nem lehetett semmit sem megmenteni. A kár meghaladja a tízmillió lejt. A tulajdonos óriási károkat szenved, mert a gyár csak másfél millióra volt biztosítva.

Horo-memo.

Francia találmány, amely gondolkodik tulajdonosa helyett.

(Az Aradi Közlöny párisi levelezőjétől.) Mindazok, akiket foglalkozásuk arra kényszerít, hogy idejükkel takarékoskodjanak, akiknek munkaidejüket szorosan meghatározott program szerint kell beosztaniok, örömmel fogadják üdvözölni az új készüléket, amely egyszerűen lehetővé teszi számukra, hogy matematikai pontossággal megmaradhassanak programjuk határai között, másrészt amennyire csak körülményeik megkívánják, előre meg is határozhassák. A készülék szerkezete egy miniatűr íróasztal, amelynek fedőlapjába órák erősítettek, alatta egy füzet ragasztható lapokkal, naptár és jegyzetek számára és a két oldalon két sorba rendezve 24 rugószerkezet. A készülék feladata: mechanikus módon jelet adni azokban az órákban, amikor a feljegyzés valamire emlékeztet. Ebből a célból az egyes napoknak megfelelő lapokat felosztották 48 rovatra, amely a nappal 48 negyedórájának felel meg és alkalmas arra, hogy fel lehessen jegyezni mindazt, amire negyedóránként emlékezni kell. A bejegyzett rovatoknak megfelelő rugók szerkezeteit naponta fel kell húzni. Ez elegendő arra, hogy egész napon át a szükséges órákban biztosítsuk a jeladásokat. A jelek csengésből és piros lámpafényből állanak, amelyek arra a célra szolgálnak, hogy felhívják a figyelmet abban az esetben is, ha a csengés pillanatában nem vagyunk a szobában és később térünk vissza.

Ez a boszorkányos francia találmány, a horo-memo, sok mindent tud. Feltalálója számított arra, hogy gyakran szükséges ugyanazt a dolgot mindennap ugyanabban az órában feljegyezni és ezért készülékében speciális szerkezetet szerelt, amely lehetővé teszi a feljegyzést egyszersmindenkorra, vagyis automatikusan biztosítja az erre vonatkozó jelek ismétlését.

Igy lehet naponta jelezni meghatározott órában például a posta vagy a küldöncök utbaindítását, a tőzsdei árfolyamokról való kérdészködést, az alkalmazottak felváltását, a vonatok indulását stb. A gépezet arra is szolgál, hogy megállapítsa valamely cselekedetnek

tartamát is. Akár egy látogató fogadásának idejét, akár pedig a laboratóriumban vagy valamely gyárban egy esetleges megfigyelésnek, vagy gyártási processzusnak idejét. Állandóan szem előtt van és megmutatja a pontos időt, elkerülhetővé teszi azt a nem épen udvarias gesztust, hogy a látogató szeme láttára húzzuk ki a zsebórát.

A készülékre felszerelt naptár még a korrespondáló napokat is megjelöli, de egyúttal blokk-jegyzéket alkot ceruzával. A lapoknak speciális elhelyezése lehetővé teszi, hogy telefonbeszélgetés közben egy kézzel is irhasunk a különböző lapokra.

Haro a szabadjegyekért.

Ujságíróküldöttség a miniszterelnöknél.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A Romániai Ujságírók elnöksége, Stelian Popescu, Mavrodi, Nedelea és mások ma délelőtt küldöttségben jelentek meg Averescu miniszterelnöknél, akinek mot nyújtottak át, amelyben az újságírók szögezték le, amelyek a hívatások vasuti szabadjegy ügyek intézése körül értek. A memorandum utal arra, hogy a kormány felhívására a közelmúltban összeült egy újságírók és képviselők által álló bizottság, amely a legközelebbi studium és szakszerű előkészítette javaslatát a vasuti szabadjegyek kérdésében. Valeanu közlekedésügyi miniszter, akinek a maga teljes egészében el kellett volna fogadnia ezt a szakvéleményt, eltekintett a bizottság javaslatától és olyanoknak adott vasuti szabadjegyet, akik a törvény rendelkezései szerint nem jöhetnek ilyen kedvezményhez (akiket a bizottság javaslatba sem hozott). Olyanok is kaptak jegyet, akik nem hívatásos újságírók. Nem a jogosságát vették tekintetbe hanem politikai szempontokat vettek figyelembe.

Averescu miniszter csodálko-

zással hallgatta a küldöttség beszámolóját és kijelentette, hogy ezt az ügyet lelkülméssel tanulmányozni fogja. De addig is, amíg határozatot hoz, a miniszterelnök meghívta a hívatásos újságírókat a miniszterelnöki hivatalba, akiket a Monitorul Oficial közölt a rendeletet, amely a régi újságírói vasuti szabadjegyek érvényét 1927. március 31-ig meghosszabbítja.

Haro a lakbértörvény körül

Miért tilt a kormány különbséget a köz- és magántisztviselők között.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójától.) A Dimineata mai számában hosszasan foglalkozik az új lakbértörvénynek a köztisztviselők és állami nyugdíjasok számára biztosított előnyeivel és megállapítja, hogy a törvény a köztisztviselőkkel szemben egyáltalán nem vette védelmébe a magántisztviselőt, akit a magasabb házbért fizetők kategóriájába osztott be. A cikkíró felelt, hogy a státuszrendezés következtében a köztisztviselő és nyugdíjas békebeli illetményit majdnem teljes egészében élvezni fogja január elseje után, viszont a magántisztviselők fizetésének rendezésére egyelőre semmi remény sincsen. Lehetetlennek tartja, hogy az a magántisztviselő, akinek évi jövedelme alig éri el a 60.000 lejt, megközelítőleg háromszor annyi lakbért fizessen, mint az a köztisztviselő, akinek évi jövedelme az új fizetésrendezés következtében a kétszeresére emelkedett a magántisztviselő jövedelmével szemben.

— Vegyünk például egy tíz éves tisztviselőt — írja a cikkíró. — Ennek az évi jövedelme 1600 arany lejnek, vagyis hozzávetőlegesen hetvenezer lejnek felel meg. Ezzel szemben a magántisztviselő tíz évi szolgálata után ma aligha kap többet havi ötezer lejnél, tehát maximum évi 60.000 lej a fizetése. A cikkíró elismeri, hogy vannak különleges helyzetek is, de a statisztika szerint a magántisztviselők átlaga alig éri el a havi 5000 lejnyi jövedelmet. Jogosnak tartja, hogy ha az állam megvédi a maga funkcionáriusait, de ugyanezeket a jogokat és előnyöket kívánja törvényileg biztosítani a magántisztviselő számára is. Sőt következtetésében odáig megy, hogy a köztisztviselőkkel és nyugdíjasokkal szemben megállapított emelkedési arányt is túlmagasnak tartja, mert szerinte teljesen elegendő, ha a lakó fizetésének egytizedét fizeti házbérre, míg a törvény szerint az a helyzet, hogy 23 százalékot kell majd nélkülöznie fizetéséből.

— Sikasztó francia bankigazgató. Párisból jelentik: A Francia Jelzálogbank volt igazgatóját, Martinillo de Camp-ot, hat millió arany frank elsikkasztásáért leletartóztatták.

Rádó-műsor.

Csütörtök, december 30. Wien: 20.05. Zenel paródiák. — Pozsony: 18. Hangverseny. — 20.30. Kátonazenei hangverseny. — Zágráb: 20.30. Vidám esti zene. — Milano: 20.45. Hangverseny. — 22.45. Jazz-band. — Breslau: 20.25. Szimfonikus hangverseny. — 22.15. Táncczene. — Prága: 19.30. Hangverseny. — Leipzig: 20.15. Hangverseny. — London: Darenty: 20.30. Hangverseny. — 23.30. Táncczene. — Stuttgart: 20. Népszerű zenekari hangverseny. — Róma: 21. Hangverseny. — Frankfurt a Main: 20.30. Operaelőadás. — Berlin: 20.30. Kamarazene. — München: 18.50. Operaelőadás. — Budapest: 9.30, 12. és 15. Hírek, közgazdaság. — 17.02. Az Opera kamarazenei hangversenye. — 18.30. Irodalmi előadás. — 19.02. Természettudományi előadás. — 20.30. Báriók Béla zongorahangversenye, utána táncczene.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judejului.

KRIEGNER-téle REPARATOR

Köszvény-, csusz-, hűlés ellen.

Minden gyógyszerárban kapható.

Ára 65 Lej.

Az aradi APOLLOBAN ma, csütörtöktől

RODOLPHO VALENTINO

utolsó nagy filmje

FEKETE SAS.

Jegyek elővételben válthatók. Az előadások 1/25, 6, 1/28 és 9 órakor kezdődnek.

Jön! **REN-TIN-TIN** új filmje: **A kutya szíve**

KÖZGAZDASÁG.

Januárban nyílik meg az aradi tőzsde.

Aradra érkezett az engedélyirat. — Csak áru- és terménytőzsde lesz készpénzüzletekkel. — Pacurar Brutus nyilatkozata.

(Arad, december 29.) Az aradi tőzsdére vonatkozó engedélyokiratot most hozta haza Aradra Pacurar Brutus, a kereskedelmi és iparkamara főtitkára és ezzel az aradi tőzsde üzleti forgalmának megindulása aktuálissá is vált. Munkatársunk ez alkalomból hosszabb beszélgetést folytatott Pacurar főtitkárral, aki egyik legjobb ismerője a dolgoknak, mivel ő intézte az aradi tőzsde ügyét Bucurestiben. A főtitkár a tőzsde működéséről, az engedélyezés formájáról, a fejlődési lehetőségekről és az ezzel kapcsolatos fontos kérdésekről a következőkben tájékoztatja olvasóközönségünket:

Az engedélyokirat nem kielégítő.

— Az aradi tőzsdére vonatkozó miniszteri approbálást személyesen hoztam haza Bucurestiből. Ez az engedélyező okirat voltaképpen arról szól, hogy az aradi tőzsdét, amely már az imperiumváltozás előtt tudvalevőleg működött, a minisztérium elismeri és annak működését most újból engedélyezi. Ezzel elvileg elértünk mindent, amit akartunk, mert most az aradi tőzsde az egyetlen az új területeken, amelynek működési engedélye van. Más azonban a helyzet, ha gyakorlati szempontból foglalkozunk az engedéllyel.

— A minisztérium, ugyanis az engedély megadásához bizonyos megszorításokat is fűzött. Ezek közül talán elsősorban azt említhetjük meg, hogy csak az áru- és gabonátőzsde működése van megengedve. Ez még nem nagy baj, mivel a lényegi az, hogy valamire működési engedély legyen. Az áru- és terménytőzsde működése pedig, véleményem szerint, igen alkalmas kiindulópontja lesz a tőzsdeéletnek és az intézmény további fejlődésének. Az értéktőzsde felállítását nem engedélyezte a minisztérium. Ez előrelátható volt, mert értéktőzsde felállítására egyáltalán nem adnak engedélyt azzal az indoklással, hogy amíg a valuta stabilizálva nincs és nincsenek normális pénzügyi viszonyok, addig ilyen intézményt létesíteni nem célszerű.

— Az engedély — mint azt különben már meg is írták — csak a készpénzüzleteket engedélyezi. Ez már érzékenyebben érint bennünket és már meg is tettük a szükséges lépéseket arra, hogy az u. n. tényleges határidős üzleteket is engedélyezze a minisztérium. Valószínű, hogy fáradozásunk sikerrel fog járni és a miniszter be fogja látni, hogy ha csak készpénzüzletek köthetők az aradi áru- és értéktőzsdén, úgy akkor annak életképessége és jövője elé nagy aggodalommal kell tekinteni.

Módosítani kell a tőzsde alapszabályait.

— Sok dolgot fog adni viszont az engedélyokiratnak az a kikötése, hogy az aradi tőzsdét összhangba kell hozni az ökirályságban érvényben levő tőzsdetörvénnyel. Ez annyit jelent, hogy ennek megfelelően át kell dolgozni a tőzsde alapszabályait. En meg Bucurestiben beszéltem ebben az ügyben az ottani tőzsde főtitkárával, aki leküldi a Bucuresti tőzsde tervezetét és annak mintájára csináljuk

majd meg az alapszabálymódosítást. Ez csak hamar az igazgatóság és a minisztérium elé kerül jóváhagyás végett. Szó lehet azonban arról is, hogy megvárjuk az új tőzsdetörvény életbelépését, amely most rövidesen esedékes, mehoggy esetleg két munkát kelljen végezni.

Januárban kezd meg működését a tőzsde.

— Ami a működés megindulását illeti, arra előreláthatólag januárban sor kerül. Első teendő az, hogy összehívjuk az igazgatóságot és elébe terjesztjük az engedélyezési okiratot. Ekkor történik tulajdonképpen döntés az igazgatóság részéről a működés megindulásának idejéről, az üzletnapok megállapításáról és más fontos kérdésekről. Ez az igazgatósági ülés nem lesz meg újév előtt és így a megnyitás leghamarabb januárban történhetik.

A kereskedelmi és iparkamarában lesznek a helyiségek.

— Az áru- és terménytőzsde helyiségeit a kereskedelmi és iparkamara épületében nyertek elhelyezést. Hogy milyen termeket engedünk át erre a célra, arra most még nem lehet választ adni. Az teljesen a viszonyoktól és a forgalom nagyságától függ. Ugyanezekről függ az üzletnapok száma is. Egyelőre kedd és péntek lesz üzletnap tervünk szerint. Ha majd az üzleti élet eleveitől fog pezsegni, akkor a szükségnek megfelelően több üzletnapot vezetünk be. Mindezekben a dolgokban — fejezte be az informálást Pacurar — természetesen az igazgatóság fogja a végső szót kimondani.

Zürichben 2.70, Párisban 13.25 a lej

Helyi valutaárak. (December hó 29.)
Kifizetések: Newyork 192.75, London 939.50, Prága 5.74, Páris 7.80, Milánó 8.88, Zágráb 3.42, Bécs 27.33, Amsterdam 77.60, Berlin 46.20, Budapest 368, Zürich 37.40. — Áru: Dollár 193, angol font 930, cseh korona 5.70, francia frank 7.75, olasz líra 8.70, dinár 3.35, osztrák schilling 27.30, holland forint 76, márka 46.10, magyar korona 370, svájci frank 37. — Pénz: Dollár 191, angol font 910, cseh korona 5.50, francia frank 7.50, olasz líra 8.50, dinár 3.25, osztrák schilling 27, holland forint 72, márka 45, magyar korona 380, svájci frank 35.50.

Zürichi tőzsdenyitás. (December hó 29.)
Berlin 123.20, Amsterdam 206.90, Newyork 517, London 2509.12.50, Páris 20.50, Milánó 23.17.50, Prága 15.32.50, Budapest 72.45, Belgrád 9.12.50, Bucuresti 2.77.50, Varsó 57.50, Bécs 73.05.

Zürichi tőzsdezárás. (December hó 29.)
Berlin 123.22.50, Amsterdam 206.80, Newyork 517, London 2509.12.50, Páris 20.50, Milánó 23.17.50, Prága 15.32.50, Budapest 72.45, Belgrád 9.12, Bucuresti 2.70, Varsó 57.50, Bécs 73.05.

Bucuresti-i tőzsdezárás. (December 29.)
Devizák: Páris 7.70, Berlin 46, London 935, Newyork 192.50, Milánó 8.75, Zürich 37.30, Bécs 27.25, Prága 5.70. — Valuták: Napoleon 780, márka 45, Léva 138, török líra 0.93, angol

font 930, francia frank 8, svájci frank 37, olasz líra 8.80, drachma 2.30, dinár 3.40, dollár 194, lengyel zloty 22, osztrák schilling 27.50, magyar korona 27.50, cseh korona 6.80.

— A földmívelés támogatása. Bucurestiből jelentik: Az új ülésszakon törvényjavaslatot terjesztenek be a földmívelés támogatására.

— A kormány és a kincstári bonok. Bucurestiből jelentik: A király szentesítette azt a törvényt, amely kimondja, hogy a kormány nem bocsáthat ki kincstári bonokat, csupán az esedékes bonok kicserélésére, vagy a már megkötött szerződéses kötelezettségek teljesítésére.

— Pengő a budapesti tőzsdén. Budapestről jelentik: A budapesti tőzsde már készül a részvények pengő jegyzésére, ami annyit jelent, hogy a papírok kötéssége megváltozik és egyúttal pedig egész sereg papírkoronáról szóló részvényt összevontan fognak jegyezni. A piac menetét mindazonáltal semmi sem fogja megzavarni, mert a pengő jegyzés első napjaira megfelelő előkészületek történtek, hogy senkit se érhesen károsodás, a bankok és takarékpénztárak egyesülete már megkezdte az új árfolyamok kidolgozását, amik irányadók lesznek a tőzsdén. Az árfolyamokba a hivatalos árfolyamokat csak pénteken vezetik be végleg. A pénteki árfolyamokat átszámítják pengőre és az új kötésséggel és az összevont részvények számával még aznap kinyomtatják. Amelyik vállalat még nem készítette el a pengő részvényeket, vagy részvényeit nem vonta össze, ott az árfolyamot 12.500-zal való osztás alapján számítják ki. A pengőpénzek közül eddig hiányoztak a 20 pengős bankjegyek, mivel azok technikai okokból nem készülték el. A bankjegynyomda most azonban befejezte ezeket a nyomást is, úgy, hogy rövidesen forgalomba is kerülnek. A huszpengős zöldszínű. Egyik oldalán Kossuth Lajos, a másik oldalán pedig egy balatoni táj látható. Legközelebbi rendelet jelenik meg, amely érzékeny bűntetést helyez kilátásba mindazoknak, akik a pengő átszámítással az életszükségleti cikkekben mesterséges drágulást idéznek elő. A hatóságok sürű razzikkal igyekeznek ezt majd lehetetlenné tenni.

— Budapesti bank tőkeemelése. Budapestről jelentik: A Belvárosi Takarékpénztár Rt. Székely Ferenc udvari tanácsos elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy az intézet alaptőkéjét, a mely jelenleg hárommillió pengő, 60.000 darab egyenként 50 pengő névértékű új részvény kibocsátásával 6 millió pengőre emelik fel. Minden egyes újonnan kibocsátandó 50 pengő névértékű részvény kibocsátási árfolyama: 62 és fél pengőben állapították meg, ami a ma még forgalomban levő 1000 korona névértékű részvények után — 39.062 és fél koronának felel meg. Az új részvények az 1927. üzletévtől kezdve részesednek osztalékban. Az újonnan kibocsátandó részvényekből 30.000 darabot a régi részvényeseknek ajánlanak fel olyképen, hogy minden két darab régi részvény alapján egy új részvényre gyakorolhatnak elővételi jogot. Az elővételi jog 1926. december 27-től 1927. január 10-ig gyakorolható az intézet pénztáránál. A további 30.000 darab új részvényt a közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján az igazgatóság szabad kézből értékesíti. E részvényeknek értékesítésére az igazgatóság az intézet külföldi üzletbarátaival már előzetesen megállapodott.

Özeket

lehetőleg szelidítve,
1 bak és 1 nőtényt

megvételre keresek.
JACOB DEUTSCH

Timişoara, Str. Dacilor 56. Tel.: 601.

„TRIUMPH“

DOBOZGYAR ARAD,

Str. Cantacuzino (Matár-u.) 33.

Eivállal mindennemű nyers és berített
dobozok készítését.

Elsőrendű anyag és munka! Prompt szállítás!
Versenyképes árak! Tegyen próbarendelést!

Élő és friss dunai hal

kapható csütörtökön és pénteken:

Lüttwák József cégnél Arad

Sár- és hócipő

legújabb módszerű

javitása 24 óra alatt.

HAMMER ZSIGMOND

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 27. (Boros E.-tér).

Eladó

Banca Asociata S. A.

Egyesült Bank

106 db. részvénye,

esetleg névértéken alul is. — Megbízott:

Dr. Vajda Iván ügyvéd

Arad, Str. Braţianu 3. 7865

Mélyen leszállított árak!

Női és gyermek télikabátokban

Mélyen leszállított árak!

Győzsdjén meg saját érdekében utól-
érhetetlen versenyképességemről!
Minden vevő egy szép ajándékot kap

Iuliu PLESZ Gyula

Központi ruhanagyáruházban Arad,
Str. Colonel Pictel 5. (Vörösmarty-utca)
A színház hátsó bejáratával szemben

Nagy Szilveszter-estély a „Marilla” étteremben

(az Erzsébet-mozi mellett). Kifűző malac pecsenye, elebrandú olgányzena,
reggeli nyitva. Hajnalban káposzta leves kolbással. Minden vendég in-
gyen sorsjegyet kap, egy élő malac lesz kisorsolva. Schwarz Ader vendéglős

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk. — Minden első
hirdetés: 4 lej — másodszor: 3 lej — harmadszor: 2 lej — negyedszor: 1 lej. — A vas-
árnapon és hétfőn a díj kétszeres. — A hirdetés díját a hirdetés első napján kell fizetni. — Az
apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés 10 szög betűsre 40 lej, vasárnap 80 lej.
A hirdetés díját a hirdetés első napján kell fizetni. — A hirdetés díját a hirdetés első napján kell fizetni.
*** Hirdetéseket telefonon is felvehetők, telefon szám: 191. ***

Levelezés.

MEGISMERKEDNÉK olyan intelligens
urival, akinek domborműnyomá-
s és névjegye és levélpapírosra van
szüksége. Megrendelhető minden papir-
kereskedésben. 7291

Ki szeretné az egyik miniként el-
lejtett kislányt. Választ „Ellejtett” jel-
lőre az Aradi Közlöny kiadójába kér.
7673

Alkalmazás.

FUTÓLEANY egész napra, a takarító-
nő félnapra azonnal felvéteik. Arad,
Str. Consistorialul 12. (Batthyány-u.) I.
em. jobb. 1600

FENYRÉNYVARRÓ mindenféle
fehérvarrást jutányosan vállal, esetleg
hához jár. Arad, Calea Saguna. 153.
(Varjassy Lajos.) 7647

KERESK azonnal vagy január 15-re
egy fiatal ügyes fűszer- és rövidűru-
megé. Ajánlatok a „Hírlap” fel-
nyel. okvetlen kívánság. Berkovits
H. Brád. 7657

INTELLIGENSEBB nő házvezetőnőnek
szükség van magános urhoz helyben vagy
vidékre is megy. Leveleket „Házveze-
tő” jelzőre az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalába kér. 7671

EGYEDÜLÁLLÓ urnő házvezetőnő áll-
ást keres, lehetőleg helyben, vidékre is
megy. Címeket az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalába kér. 7667

Lakás.

BELVÁROS központjában kétszobás
irodahelyiséget keresek. Ajánla-
tot „Ügyvédi iroda” jelzőre az Aradi
Közlöny kiadójába kérek. 7648

Vétel és eladás.

SAJÁT termései ártalmatlanított óbor na-
lakozva kapható Földes gyógyszerár-
ban. 6676

EBÉDLŐ, kávé, uzsonza, leányzóba,
szalonberendezések, szőnyegek, könyv-
szekrény, íróasztal, klubgarnitúra, vit-
rin, íróasztalgarnitúra, szőnyeg, férfi
kabátok, férfi öltönyök, fiú öltönyök,
asztalnemű, női ruhák, disztárgyak,
képek, szobrok, gyermekkoscsik, ágyak,
villanylámpák, falirak, tükrök, asztal-
ok, székek, szervizek, antik komód filé
berak, stb. eladó. Sakoné, Arad,
Str. Consistorialul 12. (Batthyány-u.)
I. em. jobb. 1000

KERESK 2-3 HP. benzintörőt és
egy Centrifugal vagy szivattyúzó szí-
vattyút. Cím az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 7675

CSÉPLŐSZERKEZETEK, locomobilo-
kat nagyon olcsó árban árusítók, 100
HP. Diesel, 50 HP. négyvetemű nyersolaj-
motor kapható. Ászód Lajos gépkere-
kedő Timisoara, IV. Str. Garli 4. 7513

SZILVESZTERRE kifűző heggyal 6. új
és vörösbőr kapható. Arad, Str. Cal-
via 1. 10397

RÖVID keresztűru szongora és egy
antik zenélő falióra eladó. Arad, Strada
Consistorialul 9. házesternél. 7674

VADONATUL csukott kecske eladó. Arad,
Str. Sava Raicu 199. 7669

DECEMBER 31-ig tart a vékiarúsítás
a Salon Artistiqueben. A megmaradt
butorokat, porcellánokat, festményeket,
szőnyeget, műtárgyakat minden elfo-
gadható áron eladjuk. 2601

MAQUILATURA PAPIR 5 kgros esoma-
gokban kapható az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 590

Ellátás.

HAZIKOSZT kapható urivaládó. Bő-
vebbet Arad, Str. Consistorialul (Bat-
thyány-utca) 32., balra ajtó 2. 7677

Kérjen

Buziás! Phoenix
természetes ásványvizet.
Elsőrendű asztali és borvíz.

Üzletek.

PENZKÖLCSÖNT keresek prima be-
táblázásra. Ajánlatokat „Hitelképes” jel-
lőre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába
kérek. 7327

Rádió
és télig kész készletek (akták)
legolcsóbb beszerzési áron:

Dános Testvérek
elektrotechnikai és fémáruháza r.t.
Budapest, VI., Teréz-körút 26. szám.

Kérje árjegyzékünket ezen lap ki-
adóhivatalától 10 lej portémog-
térítése ellenében. 7663

A leghevesebb fejfájást

A régi jáhr-
novi csino-
san kapható „Jó pásztor”-hoz

is pár pere alatt megszünteti
a ROZSNYAIFEJPASZTILLA
Kapható a ROZSNYAIFEJPASZTILLA

ILLITS
„CARLTON”
(volt „BRISTOL”)
Dunaparton, ma-
don elkészíthető
kényelemmel.
Kifűző konyha.
Mérsékelt árak.
Kávéház.
IV., Petőfi-tér 6. sz.
Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem
Sürgőnyeim: „CARLTONHOTEL”

ARAD KÖZELÉBEN BÁRMIKOR
ÜZEMBE HELYEZHETŐ

seprűgyár,

Sedvező ártabeszterzés és munkásviszo-
nyok közötti elköltözés miatt áron alul
ELADÓ.

Megbizott:

Győrffy „Marek” irodája Arad, Str. Ualrei

Ujévi árak

Muzsai-nál Arad

színházal szemben.

Gyapjú öltöny
téli ... Lei 1750

Double raglan
v. ulster téli Lei 2350

Téli kabát szőrme
al gallérral ... Lei 2350

Bőr kabát
szőrme bétés és gallér Lei 4000

Mérték szerinti szabóság.
Nagy posztó raktár.

Pitvaria, Municipality Arad.

Serviciul Administrativ.

No. 29736—1926.

HIRDETMEY.

Értessük a közönséget, hogy a
választói törvény 14-ik szakasza ér-
telmében elkészített képviselői és
szénatori választói névjegyzékek a
polgármesteri hivatalnál (városi háza
102. számú szoba) továbbá a járás-
bírósnál (törvényszéki palota 51—
52. számú szoba) 1927. január hó-
napjánban kifüggesztve vannak, a
mely időben a hivatalos órák alatt
azok az érdekeltek által megtekinthe-
tők.

Minden állampolgárnak jogában
áll ezen idő alatt a járásbírósnál a
választói jegyzékbe való felvételt
vagy pedig a jegyzéknek helyesbíté-
sét kérni.

Arad, 1926. december hó 21-én.

Az ideiglenes bizott-

ság elnöke:

Vezértkár:

(ss) Dr. Chicu,

(ss) St. Olaria

Friss dunai hal

kapható harcsa, ponty, süllő, csuka

ROSENBACH-nál

Arad, P. Plevnel 5. (Zsidó templom épület.)

! Lakások kiadó!

I. 2. 3 szobás lakások rendes bérért
kiadó. Több üzlet, magán- és bérház
ELADÓ. Bővebbet:

Arad, Strada Consistorialul (Batthyány-
utca) 32., balra ajtó 2. 7676

KIVONAT A NYILVÁNOS ELADÁSI
HIRDETMEYBŐL.

A késedelmes adós veszélyére, terhé-
re és költségére 1927. évi január hó 11
(tizenegyedikén), délután 3 órakor dr.
Beles Jenő közjegyzői irodájában Arad,
Str. Bratianu 2. nyilvánosan elfogad-
adni a következő, kereskedelmi ügy-
letről kifolyólag zálogba adott, 1312 pár
különböző című, összesen 350.000 (há-
romszázötvenezer) lej kiküldetési ár mel-
lett, a legtöbbet ígérőnek esetleg a ki-
küldetési áron alul is. Bántópenzü 35.000
lej teendő le.

Az árverési feltételek fentnevezett
közjegyzői irodájában tekinthetők meg,
az árak pedig a Banca de Economie si
Comert Leopold Stern si Fial arad cég
Piața Avram Iancu alatti raktárában le-
het megtekinteni a szokott üzleti órák
alatt.

Arad, 1926. december 29.

Dr. Gross Ignác

ügyvéd Arad.

7672

Inspectoratul Sanitar, Arad.

PUBLICATIUNE.

Pentru aprovizionarea Spitalului
Judetean, Spitalului de Copii si in-
stitutului Obstetric din Arad cu car-
ne, pâine, lapte, coloniale si zarza-
vaturi, pe anul 1927. se va tine lici-
tatiune publică cu oferte inchise in
ziua de 10. Ianuarie 1927. ora 10 in
localul Inspectoratului Sanitar, Arad
(Palatul Cultural).

Condițiunile stipulate in caietul
de sarcini se pot vedea la susnumi-
tul Inspectorat in fiecare zi de lucru
intre orele 11—12. Licitatiunea se
va tine in conformitate cu art. 72—
83 din legea asupra contabilității
publice.

Inspectoratul Sanitar Arad.

2 ségtelen
hogy az
5 letes hirdetés
6 hatón
eredményt hoz!